

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 do 3128

Pedraščnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65,
podružnica uprave: Kocencova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

PODROBNA RAZPRAVA O PRORAČUNU

Narodna skupščina skoro permanentno zaseda — Večina proračunov je že odobrena in bo razprava v ponedeljek najbrže končana

Beograd, 18. marca. Podrobna razprava o proračunu v Narodni skupščini se je nadaljevala včeraj v dan in pozno v noč. Na včerajšnji popoldanski seji se je po sprejetju proračuna pravosodnega ministrstva vršila razprava o proračunu

prosvetnega ministrstva.

Pri tej priliki je podal prosvetni minister obširen ekspoz, v katerem je očitno smernice prosvetne politike in orisali stanje našega šolstva. Osnovno šolstvo je še zelo pomanjkljivo in bo treba zgraditi še številne osnovne šole. Meščansko šolstvo je potrebno temeljite reorganizacije, da bo bolj odgovarjalo potrebam prebivalstva in lokalnim razmeram. Ta reforma se bo vršila v teku prihodnjega šolskega leta. Obširno je g. minister govoril o srednjem šolstvu, ki predstavlja zelo važen problem. Nadprodukcija inteligentnega naraščanja se čuti vsepovsod. Sedanji ustroj srednjih šol pa je tak, da tvorijo le pripravo za univerzitetni študij, nikakor pa ne usposablja absolutov za eksistenčno borbo. Zato se bo moralo izvesti potrebne reforme, da se na eni strani srednješolski študij uredi tako, da bo preprečil prevelik dotok absolventov na univerze. Govorec o univerzah se je minister g. dr. Stanković dotikal tudi dijaških demonstracij in naglasil, da bi bilo napačno presojati omladino po teh demonstracijah. Večina omladine je nacionalno zdrava, le mala peščica je okužena z raznimi političnimi gesli in parolami, ki pa jih prav tako ni vzeti preveč tragično. Vsekakor pa se mora neodgovornemu početju gotovih elementov napraviti konec in temu primerno reformirati tudi univerza. Država žrtvuje za univerze za sedanje hude čase ogromne vsote. Zato je docela neumestno, da prireja demonstracije zaradi šolnine, ki naj le deloma krije

te izdatke. Šolnina se pobira po premoženjskem stanju akademikov in so vsi revnejši akademiki plačevanja šolnine sploh oproščeni, drugi pa uživajo velike olajšave. Zbornica je izvajanje ministra dr. Stankovića sprejela z odobravanjem ter je po daljši debati, ki je trajala do 5. popoldne, odobrila proračun tega resora. Nato je sledila razprava o proračunu

notranjega ministrstva.

Notranji minister g. Zika Lazić je podal pri tej priliki obširen pregled poslovanja svojega resora in podčrtal požrtvovalnost organov javne varnosti, ki so s svojo čuječnostjo preprečili vse proti državi naperjene akcije domačih in zunanjih rovarjev. Prebivalstvo pa je tudi samo z vzgledno rodoljubnostjo podpiralo državne oblasti in baš temu je pripisati, da so ostali brezuspešni vsi številni poskusi vpadov na naše ozemlje. Kriminaliteta je zaradi poslabšanih gospodarskih in socialnih prilik sicer porasla, toda sorazmerno se je dvignila tudi sposobnost varnostne službe, tako da je odstotek nepojasnjenih kaznivih dejanj zelo padel. Po daljši debati je skupščina proračun notranjega ministrstva odobrila. Na včerajšnji nočni seji, ki je trajala do 2. jutraj, je Narodna skupščina najprej z aklamacijo odobrila proračun

ministrstva za vojsko in mornarico in priredila naši narodni vojski velike ovacije.

Nato je sledila razprava o proračunu ministrstva za zgradbe.

V svojem ekspozju je minister g. dr. Srkulj z obžalovanjem ugotovil, da so se morali zaradi splošne štednje zelo znižati tudi proračuni tega resora. Kljub temu, da ni misliti na večja javna dela, je delovanje tega resora bilo veselo uspešno. G. minister je v svojih nadaljnjih izjavah ob-

širno opisal stanje naših cest in med drugim napovedal, da se bo v najkrajšem času pričelo z gradnjo velike avtomobilske ceste Beograd—Zagreb ter da bo v to svrha osnovana posebna gradbena sekcija. Po kratki debati, v kateri so posamezni govorniki opozarjali na potrebe svojih erezov, je bil proračun tega ministrstva odobren. Se na nočni seji se je pričela razprava o proračunu

prometnega ministrstva.

Minister g. Lazar Radičević je podal obširen ekspoz, v katerem je podrobno orisal stanje in položaj naših prometnih ustanov, ki še prav posebno čutijo posledice splošne gospodarske krize. Tudi v tem resoru je izvršena najpogostejša štednja. V debati, ki je trajala do 2. jutraj, je govorilo veliko število govornikov, med drugim tudi narodni poslanec g. Drmelj, nakar je skupščina proračun odobrila.

Danes dopoldne se je pričela seja ob 8.30. Po odobritvi zapisnika je predsednik sporočil, da je poslanec Jovan Vojnović podal ostavko na svoj mandat. Po prečitani nekaterih interpelacij se je pričela razprava o proračunu

kmetijskega ministrstva.

Minister g. Juraj Demetrović je v obširnem govoru orisal položaj našega kmetijstva, pojasnil vse težkoče, s katerimi se mora boriti vlada pri iskanju novih tržišč za kmetijske pridelke ter naglasil potrebo zaščite kmetijskega prebivalstva. Obširno je govoril tudi o likvidaciji agrarne reforme, poudarjajoč, da bo to vprašanje v najkrajšem času definitivno urejeno. Po obširni debati je Narodna skupščina ob 11. dopoldne proračun kmetijskega ministrstva odobrila, nakar se je pričela razprava o proračunu ministrstva za šume in rude. Seja še traja.

„Pacifistično okuženje se mora zatreti“

Nov značilen govor ministra Göringa — Vsaka človekoljubnost je v Hitlerjevi Nemčiji odveč — Za 50 let ne sme nihče več vedeti, kaj je marksizem

Berlin, 18. marca. g. Na zborovanju zastopnikov organizacije policijskih častnikov Pruske je imel državni minister Göring govor, v katerem je med drugim izjavil, da za pacifistično okuženje v policiji v Nemčiji ni mesta. Organizacije, ki imajo takšne tendence, morajo izginiti. Dokler oni ni prevzel tega mesta, so bile organizacije policijskih uradnikov potrebne, sedaj pa so odvisne. Ker ga nobena organizacija ne more prekašati v skrbi za svoje podrejene. Zavedati se je treba tega, da se komunizem in marksizem ne more pobijati na barikadah. Ta boj mora izvirati iz naroda in se mora vršiti v delavnicah, v uradih, od moža do moža. Policija ni določena za to, da bi čuvala 80 do 100.000 zločincev v zaporih. Danes je vsaka lažna človekoljubnost odveč, dasi se zdi čudno, ki so potrebne, trde, boj za enotnost naroda se bo nadaljeval z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Marksizem se v Nemčiji ne bo smel več pokazati. Mi ga bomo do dna izkoreninili. S svojo pestjo bom bil po obrazih teh ljudi tako dolgo, da z njimi uredim vse svoje račune. Iz vseh nemških knjig bomo črtali besedo marksizem, tako da za 50 let ne bo

več Nemca, ki bi vedel, kaj ta beseda pomeni.

Papen prevzame zunanje ministrstvo

Berlin, 18. marca. »Börsen Curier« poroča, da bo po informacijah iz vladnih krogov v najkrajšem času izvršena reorganizacija Hitlerjeve vlade. Dosedanji zunanji minister Neurath bo prevzel mesto poslanika v Washingtonu namesto odstopivšega Pritwita, zunanje ministrstvo pa bo prevzel sedanji podkancelar Papen.

Hitler potuje v Rim

London, 18. marca. »New Chronicle« in »Daily Express« sta objavila vesti, da se pripravljata Hitler na pot v Rim in da ni izključeno, da bo odpotoval v Italijo še v času, ko se bosta pri Mussoliniju mudila Macdonald in Simon. Tudi Reuterjeva agencija potrjuje to domnevo ter celo dodaje, da se bodo v Rimu sestali zastopniki štirih veleil in da bo na konferenci sodeloval tudi zastopnik Zedinjenih držav.

Dunajski policijski direktor izgnan

Zameril se je vladi, ker je z energično intervencijo preprečil heimwehrovski puč — Zvezni svet zahteva takojšnji odstop Dollfussove vlade

Dunaj, 18. marca. v. V dunajski in vsej avstrijski javnosti je zbudila veliko senzacijo vest, da je podal ostavko upravnik dunajske policije dr. Brandl. Svoje funkcije je odložil v pretekli noči. V javnosti je povzročila ta demisijska silna senzacijo, ker je veljala dunajska policija v sedanjih težkih in burnih dneh kot edino jamstvo za ohranitev miru ter kot edini čuvur ustave proti vsem mogočim prevratnim poizkusom.

Dr. Brandl je prevzel mesto policijskega upravnika na Dunaju za pokojnim dr. Schobrom. Kakor vse kaže, je bil sedaj prisiljen podati ostavko, ker je postal žrtev tajstvenne akcije Heimwehra, ki se je odigrala na Dunaju v noči od srede na četrtek. Kakor znano, je na dan, ko je bila sklicana seja avstrijskega parlamenta, prišlo na Dunaj po nalogu voditelja Heimwehra, državnega podtajnika Feya, okrog 2500 heimwehrovcev, ki so se nastanili v praznem poslopiju poljedelskega ministrstva v središču mesta in ga izpremenili v vojašnico. Vodstvo Heimwehra je pozvalo poveljnika orožnikov na Dunaju, da mora člane Heimwehra smatrati kot pomožne organe policije in da morajo zato dobiti orožje. Orožniški poveljnik ni na slepo verjel temu obvestilu in se je obrnil po informacije na kabinet zveznega kancelarja dr. Dollfussa, odkoder so mu sporočili, da o takšni naredbi ničesar ne vedo. Voditelj Heimwehra na Dunaju, državni tajnik za javno varnost major dr. Fey, je bil nemudoma pozvan v zvezni kancelarijat, kjer je moral priznati, da je on sam odredil koncentracijo heimwehrovcev. Ko je dr. Brandl izvedel za te dogodke, je takoj odstopal močne oddelke policije, da bi blokirali poslopje bivšega poljedelskega ministrstva. Major Fey je med tem prejel nalog, da spravi hitlerjevce z Dunaja, hitlerjevci pa se niso hoteli odzvati njegovim pozivom. Celotna intervencija vrhovnega heimwehrovskega voditelja kneza Starhemberga je bila zaman. Zaradi tega je policija sklenila nastopiti z vso energijo. Trije močni policijski oddelki so obkolili poljedelsko ministrstvo ter se pripravili, da prisilijo hitlerjevce, da zapustijo poslopje. Situacija je bila zelo kritična. Šele, ko je poveljnik policije izjavil, da je spopad neizbežen, so heimwehrovci popustili ter v manjših skupinah zapustili ministrstvo. V poslopiju je našla policija večjo količino orožja in streljiva. Ta energični korak dunajske policije je povzročil Brandlov padec. Brandl je moral po nalogu vlade takoj zapustiti Dunaj. Kakor vse kaže, bo Brandlova demisijska povzročila vladi dr. Dollfussa še hude posledice.

Dunaj, 18. marca. AA. Korbiroro poroča: Na snočni seji zveznega sveta je bil sprejet socialistični predlog, za katerega so glasovali socialisti, narodni socialisti, venemci in skupina Heimatschutz. Po tem predlogu naj se Avstrija vrne v ustavnost in sklic parlament. Prav tako je bil sprejet protest proti prepovedi zborovanja in predlog o novih volitvah. Tudi ta dva predloga sta bila sprejeta z glasovi zastopnikov prej navedenih strank.

Gospodarska vojna med Nemčijo in ČSR

Hugenbergove represalije — Ves plačilni promet s ČSR ustavljen — Za represalije ni bilo nikakega povoda

Praga, 18. marca. g. Trgovinsko-politični spor med Českoslovaško in Nemčijo se je zadnje dni zelo poostiril. Českoslovaška vlada je, kakor znano, uvedla plačilni promet z Nemčijo na zbirnih računih, da bi na ta način dosegla v medsebojnem trgovinskem prometu delno izravnano in izsilila neposredna pogajanja med obema državama, ki so se jih dosedaj v Berlinu vedno izogibali.

Državni gospodarski minister Hugenberg je odgovoril na to z drastičnimi represalijami in je včeraj izdal naredbo, ki prepoveduje ves plačilni promet med Nemčijo in Českoslovaško. Dovoljenja za izvoz deviz so ukinjena. Nemške trditve se smejo plačati blaga na Českoslovaškem in prav tako so prepovedana tudi vsa druga plačila na Českoslovaško. Računi českoslovaških izvoznikov pri nemških bankah so bili zavrnjeni. Z nadaljnjim naredbo je gospodarski minister odredil, da sme vsak

potnik na Českoslovaško odsej vzeti s seboj samo 50 mark, med tem ko je bilo do sedaj dovoljenih 700 mark mesečno.

S českoslovaške strani se izjavlja, da uvedba zbirnih računov ne bi mogla dati povoda za sedanje represalije, ker je Českoslovaška vedno v redu izpolnjevala svoje finančne obveznosti nasproti Nemčiji in jih je hotela izpolnjevati tudi po uvedbi zbirnih računov. Tukaj se še vedno upa, da se bo ta spor rešil z novimi pogajanjmi.

Praga, 18. marca. s. Z jutrišnjim dnem pričakujejo tukaj uveljavljenje popolne obmejne zapore proti Nemčiji. Českoslovaška vlada je baje sklenila prepovedati uvoz kakršnegakoli nemškega blaga. Kot vzrok se navaja oficijozno, da more českoslovaška industrija sama izdelovati vse nemške proizvode, tako da poslabšanja trgovske bilance ni mogoče zagovarjati z uvozom nemških izdelkov.

drugi državi, zlasti Francije, Anglija pa naj ima kot edina od tega koristi, tako na primer monopol za bombardiranje iz zraka in pa kolonialno policijo. Prav tako so številke, ki jih navaja angleški načrt, samovoljne. Vzbudile bodo samo še večje tekmovalstvo med nasprotniki. V tem načrtu je vidna volja, kako razorožiti zaveznike Francije, ki so glavni poborniki miru in reda v srednji in vzhodni Evropi.

»Echo de Paris« pa piše: Macdonaldov načrt v bistvu slabi našo narodno obrambo. Prav nič ne omejuje vojaške moči Velike Britanije in Italije in dviga nemško moč tako, da bo v 5 letih enaka Franciji. Zato se lahko brez oklevanja reče, da angleški načrt okrnjuje vojaško moč tistih držav, ki se borijo za ohranitev miru in povečuje moč držav, ki se pripravljajo na to, da uničijo mirovne pogodbe.

Povratak ministra Mohorića

Beograd, 18. marca. Minister n. r. in narodni poslanec g. Ivan Mohorić, ki je zastopal našo državo na seji mednarodne interparlamentarne unije v Benetkah, se je sredi vrniti ter je danes poročal merodajnim krogom o poteku te konference.

Brezuspešna intervencija Anglije v Moskvi

London, 18. marca. Intervencija angleške vlade v prilog angleškemu inženjerjem, ki so bili arbirani zaradi protirevolucionarnega pokreta, je ostala docela brezuspešna. Zunanji minister Litvinov je angleškemu poslaniku izjavil, da sovjetska vlada ne more izpreminjati zakonov na ljubo inozemcem. Vsi obtoženi pridejo pred vrhovno sodišče in bodo obtoženi po čl. 58 kazenskega zakonika, ki določa za taka dejanja smrtno kazen. Razprava se bo vršila najkasneje v enem mesecu.

Vesten bančnik

New York, 18. marca. AA. Predsednika Prve narodne banke v Delaware so našli s prestreljeno glavo. Ob truplu je ležal samokres in listič, na katerem pokojnik opozarja na zavarovalno polico v znesku 50.000 dolarjev, to je za vsoto, ki so jo pregledniki navedli, da je potrebna za ponovno odprtje te banke.

Sovjetski poslanik v Berlinu pozvan na odgovor

Berlin, 18. marca. g. Sovjetski poslanik Činsuk je danes s soprogom nenadno odpotoval v Moskvo. Oficijozno se navaja kot vzrok poročanje v Moskvi. Nenaden odpoklic ruskega poslanika v Berlinu je izval v berlinskih političnih krogih veliko presenečenje, ker poslanik še simoli ničesar ni vedel o skorajšnjem odhodu. Zato spravljajo njegovo nenadno odpotovanje v najrazličnejšo kombinacijo in sodijo, da je bil iz Moskve pozvan na odgovor zaradi neuspeha komunistov v Nemčiji

Macdonald v Rimu

Danes opoldne ga je osebno sprejel Mussolini — Podrobni razgovori se bodo pričeli v nedeljo dopoldne

Rim, 18. marca. AA. Predsednik italijanske vlade Mussolini bo danes opoldne osebno sprejel Macdonalda in sira Johna Simona v pristanišču za vodna letala v Ostiji. Macdonald in Simon se po prihodu najprej napotita naravnost v angleško poslaštvo, kjer bosta kosila. Zvečer prireditelj Mussolini v čast angleških gostov svečano večerjo. V nedeljo dopoldne si bosta Macdonald in Simon ogledala Rim, popoldne in zvečer pa se bodo nadaljevali razgovori z Mussolinijem. V nedeljo zvečer bo naposled v angleškem poslaštvi svečan banket.

Iz Rima bosta Macdonald in Simon odpotovala v Pariz, kjer se sestane s francoskim ministrskim predsednikom Daladierjem. Koncem prihodnjega tedna bo angleški zunanji minister brzkone odpotoval v Ženevo, Macdonald pa se bo vrnil v London. Takoj nato bo odpotoval v London tudi Daladier, da povrne obisk angleškega premijera v Parizu.

Berlin, 18. marca. AA. Wolfow urad poroča: Angleški načrt za razorožitev, ki ga Macdonald predlaga, je bil v Nemčiji ugodno sprejet. Nemški uradni krogi smatrajo, da pomeni angleški načrt pozitivno pobudo s ciljem, da izvede razorožitev in uve-

lavi enakost. To izhaja tudi iz podrobnosti načrta. Nemčija upošteva vsak predlog za končno rešitev razorožitve in smatra, da so številke v angleškem načrtu manjše važnosti, kakor pa samo načelo. Zato smatrajo nemški uradni krogi, da je Macdonaldov predlog, ki prisloja Nemčiji 200.000 vojakov, sprejemljiv kot začasna rešitev, ki se kasneje lahko razširi. Prav tako nemški uradni krogi pričakujejo od rimskih razgovorov ugodnih sadov. Rešitev razorožitvenega vprašanja in sklepi v zvezi z angleškim predlogom so v prvi vrsti odvisni od tistih držav, od katerih se zahtevajo radikalni razorožitveni ukrepi.

Pariz, 18. marca. AA. Stališče listov napram angleškemu predlogu postaja jasnejše in določnejše. Sredi so ga še sprejeli z dokajšnjo rezervno, danes pa je skoro ves tisk z izjemo levičarskih listov proti angleškemu predlogu, ki ne upošteva francoskih želja glede varnosti. Napram žrtvam, ki jih predlog zahteva od Francije, ni na drugi strani nobene določbe, ki bi dajala zadostno jamstvo za varnost in s tem za mir.

»Le Journal« ostro nastopa proti angleškemu načrtu in pravi, da gre Macdonaldu le za to, da zniža vojaške sile vseh

nosti, da človek niti misliti ne more na prevod. Grbojedovo komedijo »Gorje razumnemu« imamo v mojstrski prepesnitvi Georgesa, kar mu je priznala tudi vsa kritika. Pred vojno je pisal tudi kritike v »Naše Zapiske«.

Bogomil Vdovič je bil rojen l. 1880, na Turjaku, šolal se je v Ljubljani, po maturi je bil služboval po odvetniških pisarnah. Posebno delaven je bil pred vojno v Gorici, v vojni je bil pa na goriški in soški fronti, odkoder se je vrnil kot invalid in ni bil nikdar več zdrav. Jutri ob pol 15. sprejmo svojega predobrega in duhovitega prijatelja znanci in tisti, ki njegove zasluge znajo ceniti, iz mrtvašnice splošne bolnice k Sv. Križu. Prezgodaj je šel k počitku, zato naj pa požrtvovalnemu kulturnemu delavcu zavzete vsaj na grobu zaslužena slava!

Uspeh Rooseveltovih ukrepov

New York, 18. marca. Drakonistični ukrepi, ki jih je izdal Roosevelt zoper tihotapec zlata, so rodili popoln uspeh. V teku zadnjih dni so privatniki vrnili bankam za 400 milijonov zlata. Ker je s tem potekel rok, se bodo v bodoče vsi tihotapeci zlata kaznovali z najstrožjimi kaznimi, v gotovih primerih z doživetno ječo.

INOZEMSKE BORZE.

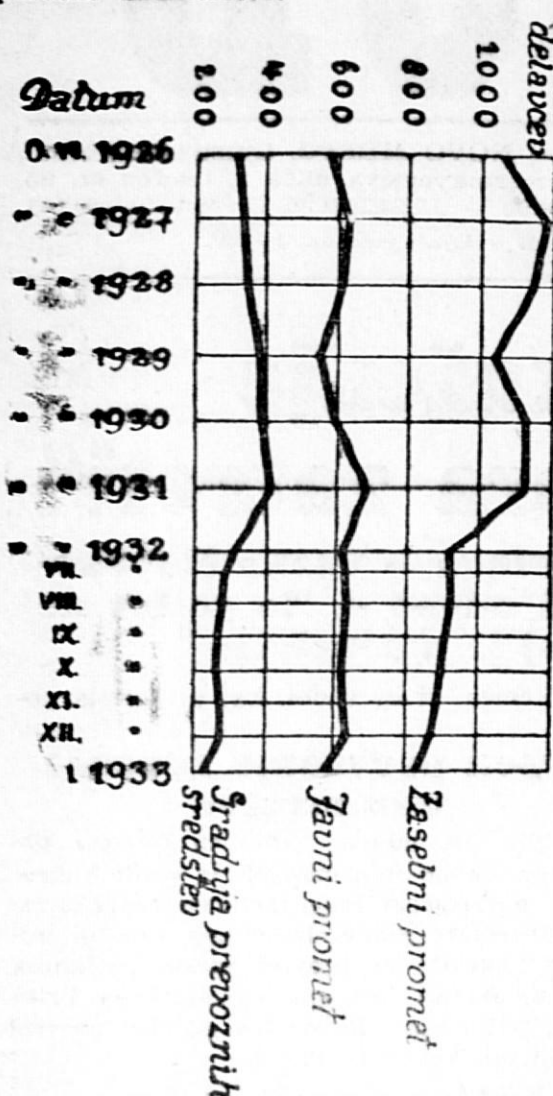
Curij: 20.325, London 17.86, New York 516.50, Milan 26.60, Madrid 43.75, Amsterdam 208.45, Berlin 123.10, Dunaj 72.86 do 50, Sofija 3.70, Praga 66.00, Bukarešta 3.03.

Beseda o našem prometu

Po podatkih OUZD je naš promet občutno nazadoval od 1. 1931 do sređe 1. 1932

Ljubljana, 18. marca.

Promet je bistveni del gospodarstva, kateremu daje življenje. Dobro je mo, nje ekonomsko izboljšati in mesta proizvodnje in konsumiranja. Dober promet je znak dobrega gospodarstva. Uvidevajoč važnost prometa ima vsaka država v ta namen posebno skrbnost.

Promet lahko kvalificiramo na tri razredne vrste: Po težji prevoznosti blaga, po kilometrih vožnje, po dohodkih (tarnih) prevoznih sredstev. Lahko pa uporabimo tudi statistiko prometnega osoblja. Glede na lastnika prometnega podjetja delimo promet v javni (železnice, tramvaji, pošta itd.) in v zasebni promet (industrijske železnice, avtobusi, avtotaksi, splavi).

Neželezničarji so zavarovani za primer bolezni itd. načelno pri humanitarnem fondu. Od javnega prometa so zavarovani pri okrožnem uradu poleg 80 železnice.

Kamnik mesto, ki ima največ zvez

Kako se je razvijal avtobusni promet, dokler mu ni začela delati konkurence železnica

Kamnik, 17. marca.

Naš Kamnik se mora po vsej pravici imenovati mesto, ki ima največ zvez. To drži: šestkrat dnevno pelje Kamnikčan iz Ljubljane, šestkrat pa iz Kamnika, po petkrat pa tudi avtobusi v obeh smereh. Rezultat: 11krat imaš dnevno priliko, da se iz Ljubljane odpelješ v Kamnik, če ti tam ne ugađa, ali če si vse opravil, se zopet ob 11 različnih časih popelješ proti Ljubljani. Skoro je vse to neverjetno, pa je vendar res. Tako, nekako pred 6 ali 7 leti je vozil samo vlak, ter ob silno neprikladnem času, in malenkost, mislim, trikrat v vsako smer, kasneje že štirikrat — avtobusov še ni bilo, počasi se je jela na progi Kamnik-Ljubljana razvijati avtobusna podjetnost. Prvi je bil rdeči voz domačega podjetja, ki pa ni odgovarjal, bil je tudi predrag, tako so pravili ljudje, skratka, ni imel zglede. Tudi ljudje takrat niso imeli še pravega razumevanja.

Ko se je pojavil tragično preminuli Pergrin Rode, se je pravzaprav začelo z rednim avtobusnim prometom na progi Kamnik-Domžale-Ljubljana. Druga je prišla »Bistra« iz Domžal, ki je pravtako vozila na isti progi, vozila pa je tudi skozi Mengeš. Nekaj časa je kazalo, da je avtobusno podjetništvo zlata jama — mogoče bi tudi bilo — pa je konkurenčni boj obeh podjetij značil cenovno voženje na polovico.

Minogrede omenjeno, ta konkurenčni boj ni prinesel nobenemu podjetju dobička, eno kot drugo je vozilo z napol praznimi vozovi v obeh smereh. Podjetja sta uvideli, da tako ne more več naprej in sta si složno segli v roke, ter v pametnem razgovoru, ki bi bil še preje na mestu, sklenili, da ustavita konkurenčni boj s primernimi protikoncesijami in datjavami. Tako je »Bistra« odstopila del prog družbi »Peregine«, ki je zopet nudilo »Bistri« druge obveznosti.

Javnost je ta dogovor simpatično sprejela in je kazalo, da bo šlo vse v redu, vsekav avtobusnik bo nekaj zaslužil in bo zadovoljen.

Pa se je spomnila naša železnica, ko je čutila, da jo je frekvenca v potnikih in tudi v tovornem prometu, baš radi številnih avtobusnih zvez, da bi bilo dobro, če bi Kamnik dobil še po dve zvezi v obeh smereh dnevno in da se bo Kamnikčanom še bolj ustreglo, so postavili še drugi koto-dvor, baje bo pa sledil še tretji...

Pravijo, da so po preporo, ki si bilo avtobusne konkurence vlakom, ponovno in leto za letom prošili za več vlakov, pa jih takrat niso dali, ker »baje ni bilo dovolj frekvenca«. Pa to je vse bilo. Sedaj je pa drugače, na eni strani stoji avtobusni podjetnik, ki so kot pionirji zboljšanega in prepotrebne prometa utrpeli ogromne investicije za nabavo modernih in udobnih avtobusov, na drugi strani pa stoji v ga-ražah avtobusi, ki jih ne morejo uporabljati...

Je to bridka resnica, takrat, ko ni bilo dobrih zvez, je bila javnost ona, ki je vzpodbujala avtobusnike k čim večji

Praznik poljskega naroda

Ljubljana, 18. marca.

Kar je bratstvu češkoslovaškemu narodu tistič Masaryk, to je našim bratom Poljakom maršal Josef Piłsudski. Ta najbistvenjši predstavnik poljskega naroda v najnovejši zgodovini, ki je združil v sebi državnika in vojskovodjo izrednih sposobnosti, je po pravici simbol osvoboditve Poljske, te, še v nedavni preteklosti najne-srečnejše slovenske zemlje, razdeljene med tri močne sode, ki so počeli z usodo Pol-jakov, kar so hoteli. Maršal Piłsudski stoji med Poljaki visoko nad dnevnimi splošnostmi. Noben val notranjih bojov ne more omaji graničnega pidenstva, kamor so postavili Poljaki ta živi simbol svoje svobode.

Zato ni čudno, da je Jožefovo vsako leto za bratstvo poljski narod praznik, ho se vsi od visokega državnika do zadnjega delavca s hvalečnostjo in ljubeznijo spominjajo moči, ki tako dostojno reprezentirajo svo-bodno poljsko državo na znotraj in na zunej. Poljske je nam po srcu in stremilju zelo blizu in zato se tudi mi z iskrenimi čustvi pridružujemo množicam čestitav maršala Piłsudskega in mu želimo za god še mnogo let plodovitega življenja v delu za veličino bratske Poljske.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpeha-vanju, slabem delodaku, leni prebavi, črevesnem zastajanju, napihnjenosti, motnih presnavljanjih, oprileh srbečih, osvobodil naravna »Franz Josefov« voda telo vseh nabranih strupov gnobe.

Usodni dnevi

Ljubljana, 18. marca.

Povojna Evropa nemara še ni doživela v svojem celotnem kompleksu vnanjepolitič-nih zapletitve in odnosov teko usodnih trenutkov, kakor jih preživlja prav te dni. Usodnih zato, ker zavisi nadaljnji potek dogodkov od sporazuma ali nesporazuma v razorožitvenem vprašanju, ki je postalo v bistvu osrednja točka medsebojne borbe štirih glavnih evropskih držav. Sam mini-strski predsednik Macdonald — in Angliji smemo verjeti, da deluje navzlic svoji he-gemonistični politiki v Evropi iskreno za mirno spravo med nasprotujočimi si zahte-vami — je predvčerajšnjim izjavil v Zenevi, da bi pomenil nesporazum v teh težkih dneh neizogibno novo vojno. Zato se je od-ložil kljub ugovorom, da pomeni njegova pot v Italijo nesodobno prostovoljno roma-nje v Canoso, da bo poskušal najti drzno, čeprav težko odločitev, preden bi moge druge odločitve zapreti pot v mirno bodočnost. Če bo Mussolini navzlic osebne-mu razgovoru z Macdonaldom in njegovim vnanjim ministrom, ki se gotovo ne bo su-kal samo okoli razorožitvene konference, ampak tudi in v prvi vrsti okoli mnogo širših in razorožitev samoumevno obsega-jočih aktualnih vprašanj, vztrajal pri svo-jem načelu »L' Italia farà da sé«, potem se zna zgoditi, da bodočnost Evrope ne bo od-visna od mirovnih formul, temveč od ofen-zivne reakcije, ki jo je uživil Adolf Hit-ler s svojimi 52 odst. volitev proti demo-kračnim principom ter proti sporazumu in evropskemu sodelovanju, in koje bojevit-a zaščitnica je današnja Italija.

Poskus angleškega ministrskega pred-sednika, da »reši« razorožitveno konferen-co, dokazuje resnost položaja v mednarod-nih odnosih. Ključ do rešitve je v rokah Italije, ki naj bi v zadnjem trenutku upo-števala angleške in francoske želje, da se najde kompromis za Nemčijo, kateri je bi-la 11. decembra v Zenevi priznana načelna »enakopravnost«. In prav tu je v ozlu, pri čigar razrešitvi Italija neče sodelovati, ako Francija in Anglija ne priznata njenih zahtev glede oboroževanja. Italijansko ča-sopisje je vse do napovedi Mac Donaldove-ga, prihoda poudarjalo nove momente — pakt Male antante, francosko-rusko po-godbo in po 5. marcu širjenja fašizma v Evropi — ki stijo Italijo, da ostane pri kontinuiteti in avtonomiji svoje politike v razorožitvenem vprašanju, kakor tudi pri svojem revizionističnem programu. Na-menov tega poudarjanja ni omilila niti iz-java velikega fašističnega sveta, češ, da nima Italija nobenega interesa na kata-strfalni poostitvi evropskega položaja, da pa more priti razorožitvena konferenca od pozitivnih zaključkov, če sprejme kon-kretne italijanske predloge.

Zadnji fašistični odtok na račun Fran-cije je, da Pariz zaradi Hitlerjeve Nemčije ne bo pustil v razorožitvenem problemu. Toda prav ta odtok vsebuje jedro italijan-skih teženj. Francija gotovo ne bo spre-menila smernice svoje vnanje politike zato, ker si je Hitler utrdil svoj položaj s 17 milijoni glasov. Načela francoske vnanje politike ostanejo slej ko prej nespremenje-na: mednarodno sodelovanje v okviru Društva narodov, stabilizacija sedanjega po-ložaja v Evropi, nedotakljivost mirovnih pogojev ter razorožitev pod mednarodnim nadzorstvom s istosčasnim nastopom ene-ke in absolutne varnosti za vse. Te pro-gramatične smernice je ključasti križ v Nemčiji res nekoliko zatemnil, kajti težko in skoraj nemogoče je iskreno sodelovanje z vlado, ki javno priznava, da je njen smot-ter nasilna sprememba sedanjega stanja v Evropi, toda Francija hoče ostati pri svoji tradicijski politiki. Prevrta v Nemčiji je temeljito umetel sodbo mnogih franco-skih politikov, ki so verovali v razliko med nemško reakcijo in nemskim ljudstvom. V Franciji računajo na dolgotrajni Hitlerje-vim režimom, ker vedo, da je vsak odpor 18 milijonov nemških delavcev praktično ničev, vendar se ne vznemirjajo, čeprav je oficiozno glasilo rimske vlade pisalo o možnosti še tesnejših zvez z Nemčijo, ki je postala Italiji »srodna po duhu in vo-lji«. Da Francija sprito takega položaja ne more pristati na italijanske predloge, ki zahtevajo sorazmerno manjšo oborože-no silo Francije nasproti Italiji, obenem pa vojaško enakopravnost Nemčiji, je docela umljivo. To umevanje je pokazala tudi Anglija, ki odklanja temne spletke motil-cev evropskega mira.

Značilne so vesti, ki so se v zadnjih dneh pojavile kot naročene v nemškem časopi-sju: da more rešiti Evropo le nekakšen pakt štirih velisil. Anglija, Francija, Italija in Nemčija naj se zedinijo za skupen načrt in naj ga kratko malo direktorialno dolo-čijo, da se reši Evropa in da zavladajo spet gospodarsko blagostanje. Ta pakt naj bi združil na eni strani Anglijo in Francijo, na drugi strani pa Italijo in Nemčijo v prijateljski zvezi, ki bi odstranila vse ne-varnosti, ki prete Evropi s strani malih

držav. Lesti hodečo celo voditi, da se bo napravljalo o tem v Rimu, da se pa ne bo govorilo o skupnosti usode, ki veče Fran-cijo in Nemčijo v dobrem in slabo, kar bo Mac Donald razpravljal s Mussolinijem samo o stabilni Italiji do tega pakta. Kakšnega izvora so te vesti in kam mero-jo, dokazuje francoski tisk, ki poudarja, da ostane Francija svesta Društva naro-dov in Mali antanti v tesnem sodelovanju z Belgijo in Poljsko.

Angleško časopisje sicer priznava moč-nost temne sive med Italijo in Nemčijo, dvomi pa, da bi obstojali med obema dr-žavama razen enakihi metod skupni inter-esi. Po italijanskem mnenju sta se okori-stili s versaliskim in saintgermainskim ml-rovno pogodbo samo Francija in Anglija, zato sta Nemčija in Italija navezani na revizionistični program, ki pa obsega razli-čno in popolnoma ločeno politično delo, no polje, kajti »jugoslovanski problem« Italije se ne tičejo Nemčije, poljski kori-dor pa ne more zanimati Italije. Po uti-nitvi individualne svobode v Nemčiji so postali Nemci po angleškem naziranjju mo-ravno manj vredni, čeprav sličešnji svojim italijanskim vzornikom. »Entente cordiale« mora čuvati osebno svobodo in svobodo narodov.

Mac Donaldov obisk v Rimu je že sam po sebi velika koncesija Italiji, ki se bo morala odločiti ali za pristaneč na zapad-ne demokratske metode in s tem za mir v Evropi ali pa za nadaljevanje svoje dvo-razne politike in istočasno za nemško re-akcijo, ki resno ogroža razvoj povojne Ev-rope v normalno stanje. Francija — in z njo tudi mi v Mali antanti — proti kateri sta naperjena fašistični srp in kljukasti križ, mirno čaka, svesta si svoje moralne, gospodarske in tudi vojaške moči.

Nove muzikalije

Zbori, letnik VIII., št. 4, ki jih urejajo Zorko Prelovec in izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, objavljajo v književni prilogi Ivo Peruzzijske pesnik »Jesenska«, dalje historični postanka ljubljanske Glas-bene Mladice od ustanovnega leta 1702 do danes. Ludovik Puš je napisal zanimiv čla-nok »Naša pesem in gramofonske plošče«, v katerem upravičeno graja posnetke naše slovenske, zlasti narodne pesmi, ki jo po-jo za plošče nepoklicani in zato tako slabo, da nam je največkrat v sramo. Nikakor ni tedaj, kakor pravi pisec članka, le zade-va nekega pevca ali zbora in pa podjetnika neke firme gramofonskih plošč, kaj se de-ne na ploščo in kako, kadar gre za našo narodno pesem. Vsekakor naj bi naše glas-bene institucije in glasbeniki sploh posve-đali večjo pažnjo gramofonskim ploščam, na katere se počasi pomika glasba, da bomo imeli na njih našo pesem čisto in lepo. Urednik podaja dalje podatke o skladate-ljih, čijih dela so objavljena v glasbeni pri-logi, piše o prvem slovenskem glasbenem festivalu s slikami Mateja Hubada in Zorka Prelovca, v »Novostih« ocenjuje na kratko nove domače in druge muzikalije in glasbene knjige ter k sklepu navaja seznam članov Udruga Jugoslovanskih Muzičnih Avtorov — UJMA. Glasbena priloga ima še sedaj priljubljen Prelovecov moški zbor »Sedem si ruž povežala mi«, Šantlov moški zbor »Trojino gorje«, zanimivi mešani zbor dr. P. Ploja »Ah, srce« in Prelovecov samo-pevec za sopran in klavir »Tožba«. Zvezek št. 5 ima v glasbeni prilogi Prelovecov zbor »Pozdrav«, prijetna priložnostna pesem. Je-rebovo »Pričakovanje«, ljubeznjivo, priprosto mešani zbor, mojo »Fanteje vs vrekaj«, tudi priprosta, priložnostna pesmica. Ju-vančev četverpeser »Spomin na zimski ve-čera«, Jobstov moški zbor »Spominčice«, po-svečene umrlemu tenoristu Francu Kav-čiču, ter priprosto samospev »Zalost« župni-ka Vinka Vodopivca.

V 6. zvezku književne priloge, je čet-vero pesnitev Iva Peruzzijske in Gustava Strniše (1), nadaljevanje živatopisa za-sluznega slovenskega pevskega očeta Ma-teja Hubada. Naši skladatelji, operna in koncertna poročila. Novosti, Razno s sli-ko šestdesetletnika Franceta Slana, pred-sednika pevskega društva »Save« in z mnogimi glasbenimi beležkami. V glasbeni prilogi objavlja urednik trospev ali trogla-sen moški zbor Jos. Pavčiča »Da te ni«, skladbo, ki se bo vsled svoje prikupne melodioznosti kmalu priljubila, zelo pri-prost moški zbor Ludovika Puša »Spomi-ne«, dve kratki za tenor-solo in moški zbor priprjeni narodni pesmi V. Mirka »Oj, ja-dane« in »Sinoči mi dragi«, lahke mešani zbor »Zvonček« Ivana Ocvirka, dve medji-murski Iv. Mustoča »Stopram sam se ože-ni« in »Nabrala je jagode« in končno zani-mivi otroški zbor s klavirjem »Smrečica« Stanka Premrla.

V banovinski zalogi šolskih knjig je iz-šla »Pesarica«, ki jo je sestavil glasbeni učitelj Kramolič Luka. V prvem delu prinša-k knjiga v zvezi, a pregledni obliki naj-nujnejši in najpotrebnejši glasbeno - teoret-ski abecednik, ki se opira na osnov, ki je predpisana za prva dva razreda srednjih šol. Dalje prinaša 108 pesmi, eno, dvo-in troglasnih, ki se glede obsega glasu in od-lazje do težje izpeljivosti prav dobro in smoteno stopnjujejo. Pesmi, po veliki ve-čini narodne, so slovenske, hrvatske in srbs-ke. Nekateri izmed njih kar lahko pridejo na koncertni oder pri šolskih prireditvah. K vsaki pesmi so v sklepnem seznamu po-datki o virih, odkoder jih je priredil knji-žarje zaje. Knjiga je prav lepo opremlje-na in bo s pridom služila svojemu smotru.

V samozaložbi je Lovro Horvat, nadiču-telj v pokolu, izdal »Venec koroskih mo-ških zborov«, o katerem se ne da in se ne more mnogo pisati v zvezku je štirinajst prireditve koroskih pesmi raznega izvora. Tako prijavljenih pet nemškega koroskega komponista Thomasa Koeheta, ki jih bodo naši pevci kaj lahko pogrešali, dalje več prireditve narodnih koroskih pesmi, ki jih v odlični obliki lahko najdemo n pr pri Svikiaršiu ali pri Devu. K sklepu je objavl-jena koroska nagrobica »Slovo« nam celo neznanega komponista Tomaževiča Izdajo knjižice in njeno vsebino samo beležim ne da bi čutil potrebo po resnejši oceni Mor-da bodo poznejši zvezki priporočila vredni. Ta ni!

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 18. marca, katoličani: Edvard, Ciril J., Slavoljub; pravoslavni: 6. marca.

Jutri: Nedelja, 19. marca, katoličani: Jožef, Zlata; pravoslavni: 6. marca.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Paprika.

Kino Ideal: Carmen.

Kino Dvor: Grom in pekel.

ZKD: Dajak-prosjak ob 14.35 v kinu Matici.

Kino Slika: Orlov.

Slovensko zdravniško društvo: Občni zbor ob 20. v restavraciji »Zvezda«.

Občni zbor ob 20. v veliki dvorani Kazine.

Društvo »Soča«: Predavanje prof. Bači-ča ob 20.30 pri »Levu«.

Pomlad v cvetju ob 20. v veliki dvorani hotela »Metropole«.

Sentjakobsko gledališče: »Nedolžni lah-koživec« ob 20.15.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kino Matica: Paprika.

Kino Ideal: Carmen.

Kino Dvor: Indijanska kri.

ZKD: Dajak-prosjak ob 11. dop. v kinu Matici.

Kino Slika: Orlov.

Občni zbor ob 9. v restavraciji »Zvezda«.

Slovensko lovsko društvo: Glavna skup-ščina ob 10. v steklenem salonu restavracije na glavnem kolodvoru.

Društvo trgovskih potnikov in zastop-nikov: Občni zbor ob 8.30 v Trgovskem domu.

Društvo za zgradbo Sokolskega doma v šiški: Občni zbor ob 9. v Sokolskem do-mu.

Ruska Matica: Občni zbor ob 14. v šentpeterski vojašnici.

Društvo »Zivalcac«: Predavanje dr. L. Kocjana o nevarnih kužnih boleznih perut-nine s demonstriranjem preparatov in skioptičnih slik ob 9.30 v hotelu »Metro-pole«.

Društvo »Tabor«: I. mladinska priredi-tev ob 16. v Delavski zbornici.

Sentjakobsko gledališče: »Nedolžni lah-koživec« ob 20.15.

SPORT

Jadran: Primorje ob 14.15 na igrišču Primorja.

Grafika: Primorje ob 15.45 na igrišču Primorja.

Hirija A: Hirija B ob 16.30 na igrišču Dirije.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Ramor, Miklošičeva ce-sta 20; Trnkoczy, Mestni trg 4.

Izpod sita

in rešeta

Čez 600 strani debele bukve leže pred nami, namreč Adresar mesta Ljubljane in okolice, da bi nobeni Pepci ne pozabili vo-ščiti sreče ter da bi slehernemu Jožetu po-želeli boljše čase. Na vsaki strani jih je po 10, ki praznujejo patrona sv. Jožefa, tako da imamo jutri samo v Ljubljani 6000 odraslih godovnikov, ki se jim pridruži toliko mlajših, da se bo jutri vezovalo go-tovno 10.000 velikih in malih naših some-ščanov. Če bi pa vzeli in pregledali deže-lo, bi se odstotek gotovo še podvojil! Zato je jutrišnji dan v naši deželi, ki ji je sv. Jožef tudi patron, med največjimi praz-niki leta, obenem pa med največjejšimi po prestanih težavah zime.

Naj bo vsem praznik premaganih stisk, praznik vedre pomladi in vrnitve v boljše čase! Jožičem in Jožetom pa bogata vezila in obilo sreče!

Narodno gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 18. marca: Gospa ministrica. Glo-boko znizane cene, od 5 do 15 Din. Iz-ven.

Nedelja, 19. marca: ob 20. uri »Dame z ze-lenimi klobuki«. Izven. Znizane cenę.

Opozarjamo na nocojšnjo dramsko predstavo. Vprizori se Nusičeva komedija »Gospa ministrica« po globoko znizanih cenah. Cene posameznim sedežem so od 5 do 15 Din.

Nedelja v ljubljanski drami. Na Jo-žefovo dne 19. t. m. je v drami sama ena predstava, in sicer ob 20. uri repriza iz-vrstne francoske komedije »Dame z ze-lenimi klobuki«. Komedija je izredno zabav-na in nam slika življenje treh starih de-vic.

Letošnja premijera Shakespeareeve drame Hamlet v Oton Zupančičevem prevo-du bo na praznik dne 25. t. m. Na premi-jeri bo igral naslovno vlogo g. Kralj, pri reprizi pa g. Ciril Debevec, ki je delo na-štediral. Ostalo zasedbo javimo.

OPERA.

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 18. marca: Pri treh mladenkah.

Red D.

Nedelja, 19. marca: ob 20. uri Manon. Zni-zane cene. Izven.

Ponedeljek, 20. marca: Zaprtlo.

Pri treh mladenkah. Priljubljena opereta na Schubertovo glasbo »Pri treh mladenkah« se ponovi drugi ob 20. uri v naši operi za red D.

»Manon« kot ljudska predstava po znanih cenah. V nedeljo dne 19. t. m. ob 20. uri se poje v operi v znani izvrstni za-sedbi z go. Gungjanec in g. Gostičnem Mas-senetova opera »Manon«. Veljajo znizane operne cene.

Premijera Saint - Saensove opere »Samson in Dalila« bo v četrtek dne 23. t. m. v naši operi.

Tajna pisava.

— Zakaj se pa gospa ravnateljeva ta-ko jezi?

— Ker je našla dnevnik iz moževih mladih let.

— No, to je morala čitati lepe reči!

— Kaj bi čitala, ko je bilo pa vse pi-sano s tajno pisavo

Sigurnost.

— Ali veš, da me je hotel včeraj Pav-le na smučeh poljubiti?

— Kako pa veš, da te je res hotel?

— Ker bi tega ne bil storil, če bi ne bil hotel.

Joško Korošec 75 letnik

Jubilej moža, ki je aktivno posegel v zgodovino predvojnne Srbije

Ljubljana, 18. marca. V Celju danes praznuje 75letnico svojega življenja in bo jutri obhajal svoj god okronen starček Joško Korošec, ki bi nikdo o njem ne smel, da je posegel tudi aktivno v zgodovino predvojnne Srbije in s tem tudi v zgodovino naše Jugoslavije. Jubilej je bil namreč prav važen pomočnik pri zaroči jugoslovanske mislečih srbskih rodoljubov in pristašev tedanjega princa Petra Karađorđevića, poznejšega kralja Petra I. Velikega, Osvoboditelja, ki je tedaj živel v pregnanstvu v Zenevi.

Svak Korošec dr. Djuro Kustudić je bil namreč vzgojen s princesami in princami na črnomorskem dvoru, kjer se je seznanil in pobratil tudi z zetom kneza Nikite, poznejšim kraljem Petrom. Med svojimi študijami v Gradcu se je mladi Kustudić seznanil z vdovo grofa Haendla, pravo sestro Korošecovo, in jo po promociji za doktorja medicine vzel za ženo.

Nekaj časa je bil dr. Kustudić dvorni zdravnik na Cetinju, nato se je preselil v Srbijo med prijatelje princa Petra in mu začel pripravljati pot na prestol. Za njegovo mislijo je zvedel tudi kralj Milan in dr. Kustudić je moral pobegniti v Avstrijo. Nastanil se je pri svojem svaku Jošku, ki je tedaj stanoval na Poljski cesti v Ljubljani. Črnomorski zdravnik se je izgovarjal, češ, da prakticira pri svojem sošolcu dr. Slajmerju. Največ je občasno s pokojnim veletrgovcem srbskega rodu Vaso Petričevićem in pa z direktorjem liceja, prof. Macherjem, ki je prej služboval v Kotoru in se vozil na Cetinje poučevati črnomorske prince. V Ljubljani je bil tajinstveni Črnomorec I. 1898. kakšnega pol leta, torej v časih kraljice Druge in Aleksandra Obrenovića. Pri našem jubilaru so dr. Kustudić obiskovali razni srbski politiki, prišel je pa tudi sam princ Peter, ki se je dr. Kustudić z njim sestal na svojem stanovanju in ga obiskal zvečer tudi v njegovem stanovanju.

V tedenjani hotelu pri »Maliču«. Ko se je dr. Kustudić v Ljubljani rodila hčerka, je bil pri krstni pojedini in na Joškovem stanovanju tudi princ, seveda v največji tajnosti. Princ je svojemu slovenskemu pomočniku izrazil upanje, da se v kratkem spet vidita v izpremenjenih razmerah. Dr. Kustudić se je iz Ljubljane preselil v Surovo, odkoder ga je hotel bivši kralj Milan zvabiti v Beograd, ker pa ni hotel priti, mu je zapretil s prijateljskim cesarja Franca Jožefa I. Takoj je zaročnik pobegnil v Benetke, odtod pa na dvor v Črnomoru, kjer je ostal do smrti kralja Aleksandra. Ko je kraljica Draga pripravila atentat na kralja Milana, je naš Korošec iz Ljubljane nesel v Beograd pismo s svarilom kralju Milanu, kjer se mu je ekskluzivno osebno zahvalil za rešitev iz smrtnih nevarnosti.

Ko je dr. Kustudić odšel iz Ljubljane, je naš jubilar prevzel nevarno nalogo posredovalca med Srbijo in njenim bodočim kraljem. Sprejemal je namreč na svoj naslov pisma iz Srbije za princa, jih prekuvertiral ter jih pošiljal na njegov naslov v Surovo. Večkrat je princ Korošec telegrafno vprašal za pošto. Korošecovo ime je policija našla tudi na listi zarotnikov, ki so jo zarotniki izgubili, ko so s princem pri Zemunu poskakali z vlaka, ker so mislili, da jih je odkrila policija.

Ko je kralj Peter zasedel prestol, se je Korošec vedno spomnil s šestletko za praznike in Novo leto, vendar pa ta zaslužni mož ni dobil od sedaj od naše države niti častne pokojnine, niti drugega priznanja, čeprav živi težko bolan v najtesnejših razmerah.

Jubilant je bil rojen na današnji dan leta 1858. v Stranich pri Konjicah in je služboval kot knjigovodja in blagajnik pri večjih podjetjih v Ljubljani in drugod, zlasti pa v Kranju. Tu je bil vedno med najvnetejšimi Sokoli. Ker je avstrijska policija vedela za njegove zveze s srbskim kraljem, je bil v svetovni vojni vedno v največji nevarnosti. Vse svoje življenje je bil Korošec izredna dobričina, ki je vse žrtvoval za svoje, prijatelje in revne dijakke, v vojni je pa obiskoval ter z darili tolažil ranjence po bolnicah. Nikdo se ga ne spominja in navezan je na pomoč svoje usmiljene teške. Iz Trg. bolniškega podpornega društva je bil črtan ob svoji 70letnici, ko je 43 let redno plačeval prispevke in tudi sam podpiral društvo. Izšel je pač nov zakon, da niti odpravnine ni dobil. Edino trg. društvo »Merkur« se našega jubilara še spominja. Bolni starček je že pred letom v največji sili vložil prošnjo za častno pokojnino, a prošnja še ni rešena.

Predobremu in za našo svobodo zaslužnemu Jošku Korošcu želimo še mnogo boljših let, kakor jih ima sedaj.

Jesenice po novem regulacijskem načrtu

Mesto naj bi se v glavnem širilo proti zapadu, in se združilo s Plavžem v lepo celoto

Jesenice, 17. marca. Minulo je dve leti, odkar je po naročilu mestne uprave napravil inž. arhitekt g. Drago Fatur iz Ljubljane načrt bodočih Jesenic. Iz načrta je razvidno, da se boš Jesenice v glavnem širile proti zapadu, proti sedanjemu Plavžu, s katerim bodo tvorile strnjeno in lepo urejeno mesto. G. arhitekt je imel težko nalogo, kajti Jesenice so po svoji zunanosti tako razdrapano mesto, da bi se moglo le na njih razvalinah napraviti važnosti kraja odgovarjajočo mesto. Preko Jesenic vodijo važna pota z juga na sever, z vzhoda na zapad, tu so najvažnejša železniška križišča, na tem klinu se stikajo tri države. Zato je važno kakšno zunanost ima to prvo jugoslovensko mesto in kakšen vtis napravi na tujca, ki prihaja k nam. Projektant je skušal, da se iz sedanjege centra Jesenic uredi v doglednem času lepo urejeno mesto z lepimi in ravnimi ulicami, modernimi stavbami in nasadi ter se od strani vsa navlaka, ki tako močno kvari sedišče mesta. Seveda se je že mnogo zamudilo, ker Jeseničani nismo imeli v važnih

školi most. Vso pozornost pa je projektant usmeril na bodoči novi del mesta, v smeri proti zapadu. Tu je predvidenih ob levi strani sedanje Gosposvetske ceste ša troje cest vzdolž in več cest in ulic na čez. Ob traktu železnice in potoka Jesenice nasproti klavnice, je predvideno otroško igrišče, bolj na desno je predvideno športno kopališče, med njim in Gosposvetsko cesto pa veliko športno igrišče. Na desni strani Gosposvetske ceste, od sedanje ceste na Golici, v smeri proti Plavžu pa je predvidena cela vrsta javnih in modernih poslopij. Tu ob cesti je predvideno veliko poslopje za novo šolo, zadaj za njo nova cerkev, poleg nje pa poslopje za pokopališče in cerkveno upravo. Zadaj za vsemi temi poslopji, na tako zvanih Pisarjih, je predvideno veliko pokopališče v polkrogu z lepo urejenimi dohodi in nasadi. V središču sedanje mesta je predvideno moderno poslopje za kavarano, višje gori pa visok razgledni stolp. Za sedanjo osnovno šolo pa je predvidena cela skupina poslopij, v katerih bi bile ustanove za narodno zdravstvo in higijske naprave. Seveda je ob sedanji Prešernovi cesti zamišljeno široko javno šetališče, za sedanjimi hišami pa je projektiranih več krajših ulic vzdolž in na čez.

Seveda se ti velikopotezni načrti ne bodo realizirali morda še celo stoletje. Pospešiti bi jih mogel le kak velik požar, vojna ali elementarna katastrofa. Našem kraju manjka za tako velike načrte močne gospodarske podlage, manjka denarja, ki bi poživil zaradi slabokrvnosti ohromeli naš gospodarski organizem. Manjka nam gospodarskega priliva, manjka nam novih industrij, a teh ne bo, ker smo preveč na koncu države, odkoder je predalce v njeno središče. Vsekar pa je predložen načrt skrbno napravljen in je vsega uvaževanja vreden in čas bi že bil, da bi mesta uprava o njem razpravljala, sicer bomo kmalu še dalje od njegove realizacije kot smo zdaj.

Iz Krškega

— Mladinski koncert. Dne 1. in 2. aprila se bo vršil v sokolski dvorani mladinski koncert s skrbno izbranim sporedom. Na stopi 75 naših najmlajših pevcev in pevki pod vodstvom učiteljice g. Levstikove. Na koncertu bosta iz prijaznosti sodelovala pianistinja g. Irma Cerjakova in violinist g. Tone Krizman s klasičnimi proizvodi svetovnih mojstrov. Naši najboljši pevci pa bodo izvajali duete in solistke iz »Prodane neveste«. Vsakdo, ki ljubi mladino in glasbo naj ne zamudi tega zanimivega večera. Posebej vabimo okoličane za nedeljo popoldne. Čisti dohodek je namenjen sokolski deci, da se ji omogoči udeležba na pokrajinskem sokolskem zletu v Ljubljani.

Mr. Ph. Jože Žabkar

LEKARNAR

v ljudno javlja, da otvori svojo novo javno

lekarno dne 19 t. m. na Jesenicah

GOSPOSVETSKA CESTA,

nasproti hotela »Triglav« (ordinacija gosp. dr. Marčiča). — Izdaja zdravila na recepte VSEH BOLNIŠKIH BLAGAŽN

trenutkih na čelu občine ljudi, ki bi imeli smisel za pravilno ureditev našega mesta. Ko bi imeli ob priliki gradnje karavanske železnice in razširjenja kolodvorja ljudi na svojem mestu, bi imel g. arhitekt sedaj mnogo lažje stališče. Tako pa imamo sedaj najlepšo jeseniško cesto od kolodvoru popolnoma skazeno, saj stoji ob njeni levi strani hiše obrnjene vsaka po svoje in brez vsake simetrije. Enako je z železniškim podvozom, ki je bil pred leti razširjen, kar je stalo preko milijon dinarjev, a še danes ne služi prav svojemu namenu, ker tvori za prebivalstvo ob reki Savi prevelik ovinek ter sliči levi roki, ki se izteza v desni blačni žep. Tu naj bi se upoštevale želje domačinov, ki so hoteli, da naj se prejšnji podvoz pusti kot zasebni prehod za pešce, novi podvoz pa naj bi se napravil med bivšo Humrovo in Hafnerjevo hišo, tako da bi prišel na severni strani v bližini pošte ven; tako bi se tvorila od pošte ravna cesta skozi podvoz na karjavo.

Sodeluje simfonijski orkester, močan 180 mož! Originalni posnetki biloborb v Španiji!

MARGERITA NAMARA primadona londonske in pariske opere kot Carmen

THOMAS BURKE najslavnejši angleški tenorist kot Don Jose

LANCE FAIRFASE slavni avstralski baritonist kot Escamillo

Londonska kraljevska opera v Ljubljani!

BIZETOVA POPULARNA OPERA

CARMEN

KOT DOPOLNILO UFIN ZVOČNI TEDNIK!

Predstave danes ob 4., 7. in 9. zvečer — jutri v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer.

ZVOČNI KINO IDEAL

Proračunska seja trboveljske občine

Primanjkljaj v znesku 3.390.151 Din bo krit s 111 % doklado na neposredne davke

Trbovlje, 18. marca. V četrtki ob 16. je trboveljski občinski svet pod vodstvom župana g. Voduška razpravljal o proračunu občine. Župan je uvodoma poudarjal, da se je morala občina pri sestavi proračuna ozirati na težke gospodarske prilike ter na splošno krizo, ki je zajela vse sloje. Dohodki so znatno nazadovani, katastrofalen je padec dohodkov trošarine itd. Zato je sestavljen proračun v znamenju splošne štednje, kljub temu so pa upoštevana v njem vse kulturne, socialne in zdravstvene potrebe občinskega prebivalstva. Znižani so bili tudi administrativni stroški za celih 150.000 Din. Podžupan g. Ferdo Roš iz Hrestnika in občinski svetnik g. Vinko Pavlin sta izjavila, da je predloženi načrt proračuna v celoti prav dober in da ga je županstvo sestavilo s popolnim umevanjem položaja. Odbor je obravnaval posamezne postavke, ki jih je župan sprti pojasnjeval in utemeljeval. Proračun med drugim predvideva znižanje prejemkov pragmatično nastavljenega občinskega udeležstva za 10, pri redarjih in drugih pa za 5 odst. Predlog je bil z vsemi proti dvema glasovoma sprejet.

Nato se je razpravljalo o učiteljski stanarini, vprašanju popravila šolskega poslopja v Trbovljah, kar oboje je bilo ugodno rešeno. Za občinske uboge, med katere spadajo tudi rudniški staroupekajenci, je odobren proračun v višini 400.000 Din, za zgradbo novih zasilnih stanovanjskih hiš pa 150.000 Din, podpore brezposelnim so določene na 100.000 Din, za zdravstvo je določeno 400.000, za popravilo savskega mostu 40.000, za napeljavno vodovoda v gorsko vas Prapretno 204.000, za narodne šole pa 1 milijon Din, dalje podpora nadaljevalnim šolam 60.000, cerkvam 20.000 Din, ostale finančne obveznosti, obresti, anuitete itd. znašajo pa 830.000 Din. Občinski proračun v višini 4.243.411 Din je bil odobren. Dohodki so predvideni na 1.031.255, primanjkljaj v višini 3.390.151 bo krit s 111 odst. doklado na neposredne davke. Proračun je dokazal delazmožnost občinskega sveta. Za pregledovalce občinskih računov so bili izvoljeni gg. Pavlin, Berger in Volčanski. V občinski zvezi je bilo sprejetih 28 oseb, odklonjena je bila prošnja Amalije Razbergerjeve za podelitev gostilniške koncesije.

Izlet Avstrijcev v Slovenijo

Ljubljana, 18. marca. Lani je bil med Putnikom v Beogradu ter Oesterreichischer Verkehrsbeurteilung in njegovo podružnico v Gradcu, kakor tudi med Zvezo za tujski promet v Ljubljani sklenjen dogovor, da bodo te organizacije pospeševale tujski promet v obeh državah ter organizirale medsebojno izmenjavo izletnikov, ki naj na ta način spoznajo mesta, naravne lepote in druge posebnosti sosedne države.

Na podlagi tega sporazuma sta Putnik v Beogradu in Zveza za tujski promet že v januarju aranžirala prvi izletniški potniški vlak na Dunaj, s katerim je poselilo avstrijsko prestolico okrog 1000 Beogradčanov in 300 Ljubljancev. Drevo ob 19. pa prispe v Ljubljano poseben izletniški vlak, s katerim se pripelje okrog 550 Gradčanov in 200 Dunajčanov, 250 izletnikov pa izstopi že v Celju. Dunajčani in Gradčani ostanejo en dan v Ljubljani in bodo večino nastanjeni pri svojih sorodnikih, deloma pa po ljubljanskih hotelih.

Jutri dopoldne si izletniki ogledajo Ljubljano in njene posebnosti, vozili se bodo z avtobusi po mestu, poseben vodnik z magistrata jim bo razkazoval mesto. Jutri zvečer se avstrijski gostje že vrnejo domov. Želimo jim, da bi se kljub slabemu vremenu čim prijetneje počutili med nami in odnesli najlepše spomine iz Ljubljane.

Jože Letnik 60 letnik

Trbovlje, 18. marca.

Jutri obhaja 60-letnico rojstva laborant ambulance tukajšnje bratovske skladišne g. Jože Letnik. Jubilara lahko prištevamo k onim redkim nacionalnim delavcem, ki se v dnevi rojstva našega naroda niso ustra-

šili javno delovati v takrat še redkih vrstah našega Sokola ter javno izpovedovati svojih jugoslovenskih nacionalnih načel. Ko nam je po prevratu zasijala svoboda, se je jubilar že s večjim navdušenjem oprjel dela v Sokolu, ki ga je izvolil za svojega starešino. Jože Letnik pa se ni udeleževal le v Sokolu temveč tudi v mnogih drugih nacionalnih, kulturnih in stanovskih organizacijah. Zlasti uspešno je deloval in še danes deluje kot predsednik tukajšnje CMD, ter kot funkcionar SLD ter Rdečega križa. Dolga leta je vodil tudi tukajšnjo krajevno skupino Društva rudniških namestencev ter se je čestokrat z uspehom zavzel za pravice svojih tovarišev.

Jubilant je bil rojen 19. marca 1873 v Trotkovi, srez Moravor. V Trbovlje je prišel kot 23-letni mladenič leta 1896, kjer ga je takratno rudniško vodstvo sprejelo v delo kot navadnega vozača. Delal je kot tak v jami do leta 1901, nakar se ga prestavili v bolnico kot bolniškega stražarja. Zaradi svoje marljivosti v službi je bil imenovan 1. 5. maja 1904 poduradnikom. V službi vreden, kot tovariš uslužen, v družbi pa

vesel družabnik, to so lastnosti, ki dišijo našega jubilara. — Toda tudi kot družinski poglavar se je v polni meri zavedal svojega poslanstva. Njegova zvesta družica, ki mu je pred dvema letoma prerano umrla, mu je rodila tri krepke in zdrave sinove, ki sta jih vzgojila v narodnem duhu in so tako jubilarji danes v uteho in ponos.

Stevilnim čestitkam sokolskih bratov, prijateljev in tovarišev se pridružujemo tudi mi ter želimo jubilaru, da bi ostal še dolgo leta zdrav, čil in delaven, v veselje svojih sinov in vseh, ki mu želimo najboljšo, prav posebno pa v prosep družtev, pri katerih tako uspešno sodeluje.

Tudi »Slovenski Narod«, katerega zvesti naročnik je že dolga leta jubilar, mu želi k jubileju zdravje, zadovoljstvo in še dolgo življenje.

Krasna opereta SVETISLAV PETROVIĆ LIANE HAID

Danes ob 18. in 20. uri, jutri ob 15½, 18. in 20½, v ponedeljek ob 20. uri

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« v Šiški (za mitnico). Tel. 33-87.

Orlov

Občni zbor podružnice SPD v Kranju

Kranj, 17. marca.

V sredo se je vršil v restavracijskih prostorih Narodnega doma občni zbor podružnice Slovenskega planinskega društva. Otvoril ga je načelnik g. Rojce, ki je po zdravlil vse navzoče, posebej zastopnika oblasti sreskega načelnika g. dr. Fr. Ogrina. Nato je podal obširno poročilo o prizadevanju odbora, da bi se dobilo primeren zemljišče za postavitev Savnikovega doma pod Storiščem. Tudi dolžnost novega odbora bo, da si preskrbi parcelo za zgraditev to prepotrebne planinske kočice. Poročal je tudi o odkritju spominke plošče pokojnemu načelniku Francu Savniku na Stolu, ki se je vršilo 5. maja lanskega leta in je kljub slabemu vremenu lepo uspelo.

Stedilo je poročilo tajnika g. Korsića. Podružnica šteje 299 rednih, 1 ustanovnega in 1 častnega člana. Decembra meseca je priredila planinsko smučarsko predavanje o Pohorju. Obisk v Valvazorjevi in Prešernovi koči na Stolu je bil zadovoljiv. Prvo je posetilo 1547, drugo pa 2121 turistov. Lani je bilo zlasti število Avstrijcev radi gospodarskih težkoč in strožjih predpisov o kretanju v obmejnem pasu manjše. Prešernova kočica je dobila prizidek, sobo za osterbenico. Na Stolu so bile obnovljene manjkajoče, popravljene je bila zlati slovenska pot. Letos bo oskrbenica Valvazorjeve kočice g. Marica Oman iz Sela. V Kranju in okolici je postavila podružnica 12 orientacijskih desk in markirala več poti na Storišč in Sv. Jošt. Blagajniško poročilo je podal g. R. Mayr. Celokupni denarni promet je znašal 84.323.16 Din. Ves izkupiček v letošnjem letu bo podružnica uporabila lahko za Savnikovo kočico, ker ni predvidenih letos nobenih večjih investicij. Preglednika računov g. A. Jazbec in g. D. Kosmač predlagata, naj se da staremu odboru odobrovoliti, ker je vsa tri leta v redu in vzorno poskoval.

Pri volitvah je bil izvoljen soglasno za predsednika zopet g. Andrej Rojce. Ostali odbor pa tvorijo gospodje: dr. Stanko de Gleria, Ado Klavara, Lovro Korsić, Rici Mayr, dr. Franc Ogrin, dr. Igo Šilar, Ciril Vrhovec; namestniki odbornikov: Drago Fuchs in prof. Ivan Kolar; zaupnika: ing. Ivan Emmer in Macaroli; revizorja: Albin Jazbec in Dore Kosmač; zaupniki izven Kranja: Peter Vrnjak za Jezersko, Anton Sotić za Kokoro, Ferdo Majnik za Predvor in Vencel Sedej za Sv. Jošt.

Delegat osrednjega odbora SPD g. Vilhar iz Ljubljane je podal izčrpno poročilo

o delovanju osrednjega odbora. Vsem članom je bilo priporočeno, naj se po možnosti naročijo na Planinski vestnik, ki je dobi letos novo, zelo lepo obliko in tudi vsebinsko prekaša vse dosedanje letnike.

Novemu odboru želimo mnogo uspehov. Zlasti pa nam je vsem na tem, da se zgradi čimprej na Storišču Savnikov dom. Upamo, da nam bo novi odbor v svoji poslovnosti dobri tih let uspešno deloval.

PRIZNANO DOBER

CVIČEK lter Din 10.—

in druga prvovrstna vina od 10 Din naprej. Specialitete v slaščicah, sendvičih l. t. d.

BAR BUFFET KOSAK SLASCIARNA Prešernova ulica. 3902

Živilski trg

Ljubljana, 18. marca. Živilski trg je bil danes zaseden primeren tržnemu dnevu. Izredno dobro je pa bil zaseden perutinski trg, da vsi prodajalci niso imeli na njem niti prostora. Zato so nekateri razložili blago tudi tik ob zelenjadnem trgu. Nekaj prodajalcev je bilo od zelo daleč, celo iz mariborske okolice. Zelenjadni trg pa bi bil še bolj zaseden, če bi se vreme ne kremžilo. Drevesničarji so pripeljali precej sadnih drevesc, ki so jih ponujali po 7 Din komad. Večina prodajalcev je bilo iz škofjeloške okolice. Na sadnem trgu je bilo zopet mnogo jabolk kot vedno. Cena prav za prav še ni poskočila, ker so bili izredno lepi, množični po 6 Din kg, pa tudi po 3 Din si lahko dobil še precej lepa jabolka. Ob Vodniku je bilo kak pestro od krasnih cvetic, ki so jih davi dostavili naši vrtnarji izredno mnogo na trg, najbrž zato, da bi dovolj ustregli jutrišnjim godovnikom, ki bodo dobili za vezilo res kresne cvetice. Prodajali so acaleje vseh živih barv, hijacinte, ciklame, nagelne itd. Ljudje so se morali hočeš nočeš zanimati za krasne lončnice, ker so tako bodle v oči. Vendar se je večina gospodinj zanimala bolj za gnojne blage, kajti brez dobro zalozene mize, četudi okrašene z najlepšimi cvetjem, ni vsega lepega in ne prijetnega. Vendar so se kmetice na zelenjadnem trgu dolgočasilе ter so ponujale živila skoraj a prosečim glasom. Največ je bilo zopet salate. Cene se več ne spreminjajo. Gospodinje zelo kupujejo kisel zelje, ki ga je zdaj skoraj vsak dan v poznih tržnih urah premalo. Tudi danes ga ni bilo posebno mnogo. Nekateri kmetje so ga namreč že razprodali. Trnovskega zelja pa ne bo zmanjkalo do prihodnje sezone. Vse leto ima stalno ceno, 4 Din kg. Bel krompir je še vedno po dinarju, škifeljčar pa po 2 Din kg.

Jajca so neznatno poskočila v ceni. Danes jih nisi mogel več dobiti po 50 par komad. Najcenejša so bila po 10 Din 18 komadov, v splošnem so jih pa prodajali po 75 par komad ali par po 1,25 Din. Okoličani, zlasti otroci, so zopet prinesli na trg cele grmade pomladnega cvetja, ki ga nihče mnogo ne kupuje. Pri mesarjih se ne pozna, da je po pratiki post. Značilno je da je pri stojnicah, kjer prodajajo najdražje meso in pri onih, kjer je najcenejša govedina, najhujša gnetca. Trg je bil v splošnem dobro obiskan.

Restavracija in kavarna

„ZVEZDA“

NA ČAST JOŽETOV

IN JOŽIC

IMAMO ODPRTO DO 4. URE JUTRAJ

OB 1. URI SVEŽI GULJAZ!

Se priporoča

FRAN KRAPEZ.

Restavracija in kavarna

„ZVEZDA“

NA ČAST JOŽETOV

IN JOŽIC

IMAMO ODPRTO DO 4. URE JUTRAJ

OB 1. URI SVEŽI GULJAZ!

Se priporoča

FRAN KRAPEZ.

Restavracija in kavarna

„ZVEZDA“

NA ČAST JOŽETOV

IN JOŽIC

IMAMO ODPRTO DO 4. URE JUTRAJ

OB 1. URI SVEŽI GULJAZ!

Se priporoča

FRAN KRAPEZ.

Restavracija in kavarna

„ZVEZDA“

NA ČAST JOŽETOV

IN JOŽIC

IMAMO ODPRTO DO 4. URE JUTRAJ

OB 1. URI SVEŽI GULJAZ!

Se priporoča

FRAN KRAPEZ.

Restavracija in kavarna

„ZVEZDA“

NA ČAST JOŽETOV

IN JOŽIC

IMAMO ODPRTO DO 4. URE JUTRAJ

OB 1. URI SVEŽI GULJAZ!

Se priporoča

FRAN KRAPEZ.

Restavracija in kavarna

„ZVEZDA“

NA ČAST JOŽETOV

IN JOŽIC

IMAMO ODPRTO DO 4. URE JUTRAJ

OB 1. URI SVEŽI GULJAZ!

Se priporoča

FRAN KRAPEZ.

Restavracija in kavarna

„ZVEZDA“

NA ČAST JOŽETOV

Dnevne vesti

— **Upokojevi.** Upokojen je višji finančni svetnik varstvene finančne direkcije v Skopju Maks Leschen.

— **Nov pooblaščen inženjer.** Notranje ministrstvo je dovolilo na podlagi začasnih uredb o pooblaščenih inženjerih in arhitektih šumarskemu inženjerju iz Vuhreda Franju Paherniku izvrševanje javne prakse na vsem ozemlju naše države specijalno iz šumarske stroke.

— **Za mrtve proglašeni.** Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglašajo za mrtve kazniški paznik v Mariboru Franc Sidar, poljedelec v Gorici Janoš Mikola, poljedelec v Petančih Stefan Gerlec, krojač v Poljanah, Matija Imenšek, želar na žvabu Jože Zelenjak, čevljar v Vaneči Franc Lončar, posestnik v Tišini Franc Džuban, posestnik v Bodoncih Miha Zrinjski, poljedelec v Večeslavcih Stefan Forjan, posestnik v Selu Andrej Murko, posestnikov sin v Veliki Varnici Andrej Koren, posestnik v Do. manjševih Šandor Fujs, poljedelec v Večeslavcih Josip Šadel, posestnik v Dol. Slavcih Nikolaj Becek, poljedelec v Radovcih Franc Kar, kmet v Dolcu Karel Kar, posestnik v Ropčah Matija Bence, posestnik v Dol. Slavcih Alojz Sampl, vinčar v Lit. merku Stefan Vincetič, sluga v Studenčih Jakob Tertinek, kmet v Proseči vasi Franc Novak, poljedelec v Odrančih Ivan Ferencak, poljedelec v Odrančih Julij Ferencak, delavec v Zerkovcih Franc Grašič, vinčar pri Sv. Petru Franc Žohar, tesar v Kamnici Jože Gerlič, delavec v Hočkem Pohorju Simon Visočnik, trgovec pri Sv. Martinu Franc Bek, zidar v Mariboru Anton Kolančič, delavec v Bistrici pri Limbušu Janez Hude, delavec na Pohorju Simon Kokol in klepar v Studenčih Anton Kristof. Vsi so bili med svetovno vojno na bojišču in se niso vrnili.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 22 z dne 18. t. m. objavlja zakon o mednarodni konvenciji, o fiskalnem režimu, tujih avtomobilskih vozilih, uveljavljanje mednarodne konvencije o fiskalnem režimu tujih avtomobilskih vozil v Veliki Britaniji, severni Irski, Bolgariji, Danski, Portugalski, Južni Rodoziji, Belgiji in Novi Zemlji, odločbo o izpremembi carinske tarife glede preparata »parozija B« n št. 450 uvoz, ne car, tar., razglas o novih mednarodnih telefonskih zvezah, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v tekočem letu in razne objave iz »Službenih Novin«.

— **Nalezljive bolezni v dravski banovini.** Od 22. do 28. februarja je bilo v dravski banovini 22 primerov tifuznih bolezni, 63 skratilnice (smrtni 1), 142 davice (smrtni 4), 23 šena, 219 hripe, 9 ošpic, 6 otroških vročic, 5 otrpenja tilnika ter po 1 griže, nalezljivega vnetja možganov ter dušilnega kašlja.

— **Kmetijska radio - predavanja od 19. do 26. t. m.** Jutri bo predaval iz živinoreje g. inž. Wenko Beno. Govoril bo o banovinskih pospeševalnih akcijah na polju živinoreje. Dne 25. t. m. bo predaval o čebelarstvu g. prof. Verbič. Dne 26. t. m. zaključijo kmetijska radio-predavanja za letošnjo sezono g. inž. Sabec Srečko, ravnatelj mlekarne šole v Skopju Luki. Govoril bo o mlekarstvu.

— **Oskrbovane koče v Triglavskem pogorju.** Za spomladne smuške ture so v Triglavskem pogorju odprte naslednje koče: Koča na planini na Kralju, stalno oskrbovana; Koča pri sedmerih jezerih je oskrbovana od 17. marca dalje; Staničeva koča bo oskrbovana od 23. marca dalje; Triglavski dom na Kredarici bo od 25. marca dalje do preklica odprt. V Staničevi koči bo tečaj JZSS za savezne smuške učitelje in klubske trenerje, ki bo trajal od 1. aprila do 23. aprila t. l., vendar bo prostora tudi za izletnike. V ostalem je smuka še prav dobra: na Planici, kjer je stalno oskrbovan smuški dom SK Ilirje, na Zelenici in na Kofcah, kjer sta odprti obe koči in oskrbovani, na Kravcu in Veliki planini, kjer je v dolinah in po gozdovih še prav dobra smuka. Tudi Pohorje ima še sneg ter so vse koče oskrbovane.

— **Natečaj za mojstra elektromehanike.** Intendantura komande timoške divizijske oblasti v Zaječaru potrebuje kvalificiranega mojstra elektromehanike za upravljanje strojev parne pekarnice, vodovoda in električnih instalacij. Prošnje je treba vložiti do 25. t. m.

— **Vas Boršt pogorela.** Včeraj dopoldne je velik požar uničil malo in prijazno naselje Boršt na Rakitni pod Krimom. Goreti je začelo okrog 11. dopoldne pod nekim kozolcem, ogenj se je širil z bliskovitostjo naglo in kmalu je bilo skoraj celo naselje v plamenih. Ker je primanjlo vode, je bilo gašenje zelo oteženo in je požar uničil 11 gospodarskih poslopj ter 4 hiše. Najbolj so prizadeti posestnik Intihar, ki sta mu pogorela pod in gospodarsko poslopje in posestnik Tavčelj, ki je ostal brez hiše, uničeno ima pa tudi gospodarsko poslopje ter dvojni kozolec. Posestnik Petrovič sta pogorela hiša in gospodarsko poslopje, prav tako posestniku Salariju, posestniku Kržiču št. 55 dvoje gospodarskih poslopj, prav tako tudi posestniku Kržiču št. 56, posestniku Pečkarju pa gospodarsko poslopje, dvojni kozolec s skedenjem. Zgorelo je tudi mnogo krme, obleke in drugih stvari, mnogim tudi denar in hranilne knjižice. Nekateri so si rešili samo golo življenje. Prebivalstvo je obupano, pomoč je nujno potrebna. Ogenj so baje zažigali nepravilni otroci, ki so se igrali z žvagalnicami.

— **Bogat ribolov na Jadranu.** Naši ribiči na Jadranu so imeli v četrti izredno bogat ribolov. Nakoliti so 370 zabojev sardelic, 10 vrc kar, prav toliko osličev in drugih rib. Vse te ribe so prepeljali na Sušak, odkoder so poslali 280 zabojev sardelic v Zagreb, nekaj tudi v Ljubljano in v druga mesta. Na sušakem ribjem trgu so bile cene naslednje: sardelice po 2 do 4 dinarjev kg, druge ribe pa od 6 do največ 16 Din kg, raki 20 Din kg. Skupna vrednost nakoljenih rib je znašala okrog 40.000 Din.

— **Vrhnika.** Jutri se bodo vršili v telovadnici osnovne šole dve lutkovni predstavi. Odsek Sokola I. v Ljubljani bo vprizoril »Kralj Brkoling« in »Gasperček dvorni zdravnik«. Pri obeh predstavah igra med odmorji Ajako-band.

— **Na Jadranu se še kopljejo.** S Sušaka poročajo, da so se začeli tuji in domačini že kopati. V hotelu »Jadranc« so se kopali v četrti skoraj vsi gostje. Zdaj pa bo pomladnega veselja najbrž tudi ob morju konec in bo treba še počakati, da dobimo res pravo pomlad.

— **Dunajčani v Hrvatskem Primorju.** Z Dunaja je napovedan poseben izletniški vlak, ki pripe na Sušak 29. aprila. Dunajski izletniki se razdelijo na Sušaku v štiri skupine in posetijo Crikvenico, Selce, Novi in Rab.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno s padavinami. Včeraj je bilo še po večini krajev naše države jasno, čež noč smo pa dobili slabo vreme. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Beogradu 22, v Zagrebu in Sarajevu 18, v Splitu in Skopju 15, v Mariboru 14,4, v Ljubljani 12,9. Davi je kazal barometer v Ljubljani 751,8, temperatura je znašala 6,4.

— **Tri nesreče.** Marija Bregarjeva, služkinja, rojena l. 1901 in stanujoča na Jese. nicah, je včeraj snalažila okna, pa je nenadoma izgubila ravnotežje in padla v globino. Pobil se je na glavi. — V Starem trgu pri Rakeku je snodi neki voznik povozil 6-letno Frančiško Modicevo, hčerko zagarja. Voz je bil deklici čez levo nogo in ji jo zmečkal. — Josip Zajc, 20-letni dmnar iz Vidma, občina Dol pri Ljubljani, je včeraj padel s koleasa in si zlomil desno ključnico. Ponesrečence so prepeljali v bolnico.

— **Pes ogledal otročjo glavo.** Iz Temerni poročajo o strahovitem dogodku. Neva deklica je našla v hiši levo roko in glavo otročička, ki jo je baš glodal pes. Gre za glavo in roko 8-9 mesecev starega otročička. Oblasti so uvedle preiskavo, da se dožene, čigav je bil otrok in kako je prišel pes do njegove glave.

— **Samomor delavca.** V noči od četrtke na petek je skočil v Zagrebu iz V. nadstropja palače SUZOR-a 27-letni delavec Mijo Pramenko iz Črne gore. Priletel je na streho in se tako pobil, da je pozneje v bolnici umrl.

— **Tragedija nesrečne matere.** Že večkrat smo poročali, da je skočila blizu Banja Luke v reko Vrbas neka mati z otročičkom. Gre za Draginjo Danilovič, ki je skočila v vodo s svojo 14-mesečno punčko. Nesrečna mati je vrgla v vodo najprej otročička, potem je pa še sama skočila za njim. Pokojna je bila v zakonu zelo nesrečna, mož je grdo ravnal z njo, jo pretepal in preganjal tako, da končno iz obupnega položaja ni videla drugega izhoda, kakor samomor. Stojko Danilovič je že drugič oženjen in tudi njegova prva žena si je končala življenje z otročičkom vred. Najprej je obesila otroka, potem se je pa še sama obesila. Tudi njo je poglala v smrt moževa krutost.

— **Pri igri, sportu in v družbi Vam koristni prijeten vonj ust,** ker ne morete biti nikomur nadležni. Tak vonj Vam priskrbi Odol. Ustna voda Odol učinkuje še cele ure po porabi in ni drag, ker zadostuje samo nekaj kapljic.

— **Pri astmi in boleznih srca,** prsi in pljučni škofuži in rahlitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnavna delovanja črevesja z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— **Lj Na Gradu pri urejanju grajske okolice** in novih parkov, ki so predvideni po prof. Plečnikovi načrtih, je zdaj zaposleno malo delavcev. Za velikopotežno preureditev pač še ni sredstev, delajo torej v takšnem obsegu, kakršnega jim dopušča finančne prilike. Te dni odkopavajo zemljo na južni strani gradu. Tam je ob poslopju velik kot, ki ga tvorijo zidovje, v njem je pa teren višji približno 2 m. Ko so njega dni planirali svet okrog graju ter tla ob poslopju nekoliko znižali, so pustili zemljo v tem kotu, ker jim pač ta terasa ni bila napoti. Zdaj potrebujejo material za nasipanje novih poti v parku na Grajski planoti in drugod, zato bodo porabili zemljo, ki jo odkopavajo pri planiranju terena okrog gradu.

— **Lj Skupščina kraj. org. JRKD za kolodvorski okraj** se je vršila pr. soboto pri Struklju. Članstvo te organizacije je pokazalo živo zanimanje za naša javna vprašanja, preko 70% vseh članov se je udeležilo skupščine. Predsednik dr. Pestotnik je imel priliko posebej pozdraviti narodnega poslanca g. dr. St. Rapeta, za sreski odbor g. predsed. A. Jaga in tajnika Parcarja, za mestno občino g. obč. svet. dr. Petiča. O društvenem delu v preteklem poslovnem letu je podal lepo zaokroženo in izpopolneno poročilo tajnik g. prof. dr. Kropivnik. Poročilo je vsebovalo jasno politično sliko tega okraja pa tudi mnogo novih in bodrilnih misli za vse člane glede bodočega dela. Blagajnik g. R. Turk ni izkazal večjega društvenega imetja, člani pa pričakujejo od posvedčene sposobnosti g. blagajnika, da se bo izkazano imetje do prihodnje skupščine vsaj podestorilo. Dr. Rape je poročal o političnem položaju vobče, poudarjal važnost intenzivnega organiziranja. Ni važno ime, važna pa je, da se zbiramo, se medsebojno poučujemo, informiramo, da se medsebojno utrjamo v idejah, ki nam so skupno vodilo za našo gospodarsko in kulturno vsedržavno politiko. Na vprašanje od več strani je dal potrebna pojasnila (M. Lilleg glede upokojevcov, insp. Negovetič in Černe glede drž. uradništva itd.). Dr. Petič je poročal o občinskem proračunu za l. 1933. Tosadavno steti diskusiji večer. V novi odbor je skupščina izvolila: dr. Pestotnik, dr. Kropivnik, R. Turk, M. Urbas, M. Lilleg, Avg.

Minkai, I. Sidarič, Fr. Jereb, Br. Lilleg, I. Skalar, I. Vadnov, I. Lampé; pregledni ki računov: A. Volk, A. Pauli, L. Strauss. Splošni sklopi skupščine: posiv, da se naredno in državno misleči volitvi kolodvorskega okoliša včlanijo, propaganda za razširjenje nacionalnega tiska, evidenca političnega in kulturnega razpoloženja, delo kraj. organizacije postaviti na stalno osnovo, osnivanje okrajne organizacije za vršitev širših nalog.

— **Lj Grajski prebivalci,** ki so izgubili vrtničke zaradi preureditve Grajske planote, so začeli iskati drugod prostore za vrtove. Na Gradu je težko dobiti primerno parcelo za zelenjadni vrt, druge pa vrtovi za grajske prebivalce nimajo pomena. Nekateri so našli od zasebnika strmo parcelo na severni strani hriba, kjer je bila doslej senožet. Strmina na prisojni strani hriba nedvomno ni idealna za vrtove, ljudje pa pravijo, da je boljše kot nič. Solca je tam bore malo, a najbolj obdelovalce skrbi, kaj bo od deževja, kajti nič čudnega bi ne bilo, če bi prvi naliv odnesel s takšno težavo obdelane vrtničke. Poleg tega bo tudi pod vrhom hriba zgradili od glednem času sprehajalno pot, ki bo prezela požar vrtničke, ki se zde revnejšim ljudem neobhodno potrebni za preživljanje.

Krasna opereta SVETISLAV PETROVIČ LIANE HAID

Orlov Danes ob 18. in 20. uri, jutri ob 15.45, 18. in 20.15, v ponedeljek ob 20. uri

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« v Šiški (za mitnico). Tel. 33-87.

— **Lj Na Marijinem trgu** ob tromostju zopet vihte delavci rovinice. Nekateri meščani so jih včeraj naivno vpraševali, če nameravajo podreti tromostje. Vendar ni hujskega, kot da bodo odkopali nasip na betonskih ploščadah, ki jih bodo solidno asfaltirali. Lani so jih sicer prevlekli s tekočim asfaltom, zdaj pa nameravajo stvar še bolje opraviti. In upamo lahko, da se bodo prej ali slej spravili tudi na znamenito rezidenčno ob desnem mostu, kajti takšne parafurije sredi živahnih trgov so vendar anahronizem.

— **Lj Umrl** se v Ljubljani od 10. do 16. t. m. Miklavčev Josip, 57 let, orožniški polstajevodja v p., Dolenjska c. 23, MaFr Josip, 71 let, emer. lekarnar in hišni posestnik, Aleksandrova c. 10-1, Volč Anton, 49 let, delavec tobačne tovarne v p., Jeranova ul. 2, Kunc Rihar, 11 dni, sin fotografskega pomočnika Franca, Švabičeva ul. 7, Pišek Franja, roj. Sirk, 60 let, vdova prostornega mojstra v p., Zavrti 4, Kuhelj Amalija, 55 let, poštna uradnica, Masarčkova c. 44. — V Ljubljanski bolnici umrli: Pirc Ivana, 77 let, obč. uboga, Senožet 9, Kuralt Stefan, 3 mesece, sin posestnikovega sina, Zg. Senica 5, Sinčič Ivan, 58 let, delavec, Moste, Tovarniška ul. 3, Kováč Marija, roj. Levstik, 25 let, žena trg. potnika, Stari trg 3-II, Malovrh Dominik, 1 in pol leta, sin posestnika, Sv. Jošt 15, Šheramel Ignac, 70 let, vpk. skladišni mojster, Verovškova ul. 63, Mašič Omer, 63 let, delavec, bivališče nastalo, Lehen Marija, 8 mesecev, hči posestnika, Štepanja vas 70, Učesnek Jožef, 12 let, sin steklarja, Hrastnik 62, Lavrenčič Ana Valerija, 10 let, hči zaseb. uradnika, Einspielerjeva ul. 21, Jušič Elizabeta, 66 let, zasebnica, Karlovška c. 1, Zore Janez, 9 mesecev, sin književca, Verovškova ul. 14, Demšar Marija, 16 let, frizerka, Kranj, Savelko predm. 63, Trapežar Antonija, 11 let, učenka, Vižmarje 112.

— **Lj Starši** v četrti dne 23. t. m. ob 20. uri bo predaval v risalnici državne učiteljske šole znani avtor knjige »Akademski poklici« dr. Lovro Sušnik o vprašanju »Kam z našo mladino«. Društvo »Sola in dom« vabi vse svoje člane in tiste, ki se žele včlaniti, da se predavanja v polnem številu udeležijo.

— **Lj Sočani in prijatelji »Sočec«**, pridite polnoštevilno na današnje predavanje prof. Josipa Bačiča, ki bo predaval o »Evgeniju Kumičevu, hrvatskem romanopiscu iz vzhodne Istre«. Po predavanju prosta zabava in družaban večer na čast vsem Jožetom in Jožicam. Sodeloval bo oddelek pevskega zbora »Hugolina Sattnerja« iz Most. Začetek ob pol 9. večer. Vstop vsem prost.

— **Lj Živalca prireditelji** predavanja o boleznih perutnine v nedeljo dne 19. marca ob pol 10 uri dopoldne v hotelu Metropol v Ljubljani. Govori g. dr. Kocjan. Člani in ljubitelji živali vlnudno vabljeni. 178-n

— **Lj Predvidoma zadnji** v sezoni se vprizori v soboto in nedeljo v šentjakobskem gledališču burka »Nedolžni lakozivec«. Velezabavna vsebina in izvrstne kreacije so dovoljna reklama za to burko. Kdor se hoče res od srca nasmejati, naj poseti sobotno in nedeljsko predstavo. Režijo igre ima Košar. Vstopnice po Din 3 do 12 so na razpolago pri gledališki blagajni od 10. do 12. in od 16. do 17. v veliki dvorani Mestnega doma. Vabljeni!

— **Lj Materinski večer** zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece se vrši dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani OUZD. Vstop prost. Govori dr. Černič, šef kirurškega oddelka o »Vplivu okolice na kirurške bolezni«.

— **Lj Šaino** se danes in jutri opereta »Dijak prosjaka«. Danes ob 14.15 in jutri ob 11. dop. sta zadnji predstavi popularne Milčkerjeve operete »Dijak prosjake«. Predvaja jo ZKD na svojem filmskem sporedu v Mitnem kinu Matici. Zasedba posameznim vlog v filmu je tako izborna, da se ni čuditi uspehu, ki ga je dosegel ta film po vsem svetu. V glavnih pevskih vlogah srečamo komornega pevca tenorista H. H. Bolmanna in slavno čisto primadono Jar. mlo Novotno. Tudi večje komikov so zasedene po najboljših igralcih. kakor Junkermann, H. Picha itd. Opereto, ki je polna sladke očarljivih popevk, priporočamo vsakomur v ogled.

— **Lj Čestitovanje** Obec v Ljubljani poráda zitra v nedelji o 5. hod. odpoldne v Narodnim domé koutkovne predstaveni, pravdepodobno posledni v jarni sezoni. Na pofadu veselohra »Certi na hradec«. Hosté vítati!

— **Lj Deveto potjudnoznansvencno** predav. vaje Prirodnoznanstvene sekcije Muzejskega društva za Slovenijo se vrši v čet. tek. dne 23. marca v dvorani Delavske šolnice ob 8. uri zvečer. Predaval bo g. dr. Oskar Rava o svojem potovanju po francoskem Marolnu. Optoval pa nam ne

bo samo svojih doživljajev, temveč nam bo podal tudi lepo zaokroženo sliko iz življenja in običajev tamkajšnjega ljudstva. Zanimivo predavanje bodo pojasnjevale številne skloptične slike. Vstopnina oblačna.

— **Lj Dances zvečer** prireditve Pomlad v četvrti s plesom v veliki dvorani hotela Metropol (Miklič). Dvorana bo lepo okrašena. Sodeluje jazz Odeon. Jožice in Jožeti vabljeni.

— **Lj Občni zbor Zveze** naprednih jugoslovenskih akademskih starih v Ljubljani se bo vršil v petek, 24. t. m. v restavraciji »Zvezda« v Ljubljani s pričetkom ob 8. uri zvečer in v običajnim dnevnim redom. Člane in vse napredne starihne sploh vlnudno vabi odbor, da se po možnosti občnega zbora udeležijo.

— **Lj Praktične vaje o obrezovanju** drevja in vrtnic, ki jih je za popoldne napovedal podružnica SVD, zaradi slabega vremena odpadejo.

— **Lj Jožeti in Jožice!** Mojstri in moštice! Nocoj ob 20. uri vsi v veliko dvorano Kazine na družabni večer obrtnega društva, združen z akademijo obrtnega društva. Po akademiji prosta zabava. Na veselo svidenje!

— **Lj Ljubljanski Sokol** opozarja, da se bo vršil tradicionalni družabni večer v počastitev starejših bratov 8. aprila v veliki dvorani »Kazine« in ne, kakor prvotno določeno, 23. marca. Na tem večeru bo sodeloval iz posebne prijaznosti »Završar« nov pevski kvartet.

— **Lj Kamnosečstvo** Alojzij Vodnik, Ljubljana, Kolodvorska, odpravlja zaradi velike zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji, tudi na hranilne knjižice. 214-n

— **Lj Občni zbor** Telesno-kulturnega društva Atene se vrši 30. marca t. l. ob 16. uri popoldne v damski sobi kavarne Emone. 181-n

— **Lj Ciri-Metodove** razglednice za velikončne praznike se razpošiljajo v razpečevanje. Naj ne bo nikogar, ki bi jih vrnil! 184-n

Iz Celja

— **c Odpovedan koncert.** V nedeljo 19. t. m. dopoldne bi moral peti pri staroslovenski liturgiji v župni cerkvi v Celju in popoldne na koncertu v dvorani Ljudske posojilnice znani Ciri-Metodov zbor iz Zagreba. Ker pa je bilo za koncert premalo zanimanja, sta liturgija in koncert odpovedana.

— **c Ljudsko vseudišče.** V risalnici meščanske šole bo predaval v ponedeljek 20. t. m. ob 20. g. inž. Janko Čuček iz Ljubljane o skladni industriji v Jugoslaviji. Predavanje bodo spremljale skloptične slike.

— **c Nedejski sport.** V nedeljo 19. t. m. bo gostovala v Celju najboljša sestrica table-tenis sekcije ljubljanske ZSK Hermesa in bo nastopila proti SK Jugoslaviji. Ob 15. se bo pričela na sportnem igrišču pri »Skalni kletci« prijateljska nogometna tekma med SK Amaterji iz Gradca in celjskimi Atletiki. Tekmo bo sodil g. Ochs iz Celja.

— **c Sokolsko društvo** v Celju bo priredilo v soboto 1. aprila ob 20. in v nedeljo 2. aprila ob 16. mladinsko telovadno akademijo v mestnem gledališču v Celju. Na stopli bodo oddelki dece in naraščaja. Prireditve bo nudila lep užitek.

— **c Izgubljeno.** Dne 16. t. m. okrog 14. je bil na poti od Mariborske ceste do kolodvora izgubljen 80 Din vreden rjav pleten sviter, dne 17. t. m. okrog 8. jutraj pa je bilo pred pošto izgubljeno važno pismo neke banke iz Anglije, naslovljeno na Vilje. ma Pukmeistera.

— **c Nočno lekarniško službo** ima do večetera petka 24. t. m. lekarna »Pri Mariji« pomagati na Glavnem trgu.

Iz Litije

— **Na zadnji poti** ge. Tauerjeve. Na zadnji poti je spremlja g. Marijo Tauerjevo, mater litijskega učitelja in sokolskega načelnika g. Vena Tauerja, tako velika množica, kakor v sosednem Gradcu tega še ne pomnijo. Pokojno je spremlila med drugim na litijsko pokopališče vsa naša šolska mladina, ki je s svežim cvetjem zagrnila žali voz, v spremstvu učiteljstva in na čelu s šol. uprav. g. Rostoharjem. Deputacijo okoliškega učiteljstva pa je vodil šmarsi šol. uprav. g. Maks Kováčič, Sokola sta zastopala starosta br. dr. Turato, litijski sodni predstojnik in br. dr. Ivan Grašič, naš notar. Blagi ženi naj bo lahka zemljica!

— **Pred ustanovitvijo** Strelske družine. Pred dnevi se je vršil na sreskem načelstvu sestanek pod predsedstvom litijskega okrajnega glavarja vl. svetnika g. Podboja, ki je razpravljal o ustanovitvi Strelske družine. Na sestanku so ukenili vse potrebno za sklicanje občnega zbora. V začasni odbor so izvoljeni 3 rezervni oficirji: sreski podnačelnik dr. Vidmar, predlinjski podvratnik Gleja in učitelj župančič. Kakor doznavamo, so pravila že vložena; za Strelsko družino pa vlada pri nas precejšnje zanimanje.

Po kolesarskem svetu

Veriga šestdnevni dirk, ki so se vršile v zimskem času v pokritih dirkališčih, je, izvzeto še kake zaključena. Z še večjo vnamo so se sedaj organizatorji kolesarskih dirk vrgli na cestne dirke, ki obetajo letos v mnogih inozemskih deželah biti ljutejše od prejšnjih.

Kot prvo tako mednarodno naporno prireditve lahko beležimo kolesarsko dirko Paris-Nice, ki se je začela v torek 14. t. m. in se konča jutri 19. t. m. Vozi se v šestih etapah, katerih najdaljša, in sicer Paris-Dijon, meri 312 km. Skupna dolžina znaša 1257 km in sodeluje v tej vožnji nič manj kot 150 prvovrstnih kolesarjev raznih narodnosti.

Sest dni za to etapno vožnjo, t. j. 26. t. m., krene večina glavnih dirkačev v Milan, kjer sodeluje v tradicionalni italijanski mednarodni otvoritveni dirki Milano-San Remo in keir si bodo stali v hudi konkurenci nasproti najboljši francoski, belgijski, italijanski, nemški in še mnogi drugi kolesarji na 285 km dolgi progi.

Dne 6. maja se zopet začne mednarodna borba na cestah v XXI krožni vožnji po Italiji (»Giro d' Italia«), ki obeta biti

zelo napeta glede na močno konkurenco Francozov, Nemcev, Belgijcev, Italijanov in drugih. Vožnja je razdeljena v 17 etap, katerih zadnja se vozi 28. maja. Skupna dolžina proge znaša nekaj nad 3000 km. Najdaljša etapa ima 288, najkrajša pa — kakor se nikoli — 70 km (trajajsta).

— **Kolesarstvo se tudi po Avstriji zelo naglo širi** in je za letošnjo sezono napovedanih kar 35 cestnih kolesarskih dirk, med katerimi vožnja okrog Nižavavstrijskega v štirih etapah.

— **III. krožna vožnja po Nemčiji** se bo letos vršila pod pokroviteljstvom nemškega sportnega voditelja Lewalda. Ker so se že del časa vršila pogajanja med nemškimi industriji in nemško kolesarsko zvezo glede financiranja, je končno prišlo do sporazuma, da bodo večino krili prvi. Določeno je, da naj šteje vsaka dirkaška skupina, ki bi predstavljala narodnost zase, po šest mož. Proga, ki bo znašala 4500 km, bo razdeljena na 18. etap, med katerimi bodo dirkači imeli le tri dni presledka.

— **Gatternigov avstrijski rekord.** Avstrijska kolesarska zveza je nedavno v svojem poročilu priznala štajerskemu dirkaču Ferdinandu Gatternigu (t. j. tisti, ki je sodeloval pri nas v Ljubljani pri otvoritvi Hermesovega dirkališča) rekord, ki ga je lani v oktobru postavil na progi, dolgi 30 km, v času 47:35.

— **V pariškem zimskem velodromu** se je pred dnevi vršila glavna 50kilometrška dirka, kjer so dirkači vozili posemčno. Čas, v katerem je bila razdalja pokrita, je za naše razmere skoraj neverjeten. Zmagal je Belgijec Jean Aerts v času 1:07.44, kateremu je bil takoj za petami Nizozemec Van Hout; en krog nazaj je kot tretji sledil Francoz Terrot pred Boucheronom, D' Paccom, Guerro, Faureom, Rousscom in Magncom.

— **Tudi avstrijska dirkača Buha in Dersika** se nahajata v pripravljenih treningih na Rivieri skupno z italijanskimi vozači, ki se pripravljajo k veliki mednarodni otvoritveni dirki Milano — San Remo.

Slabo plačano gradbeno delavstvo

Ljubljana, 18. marca. Prejeli smo: V Ljubljani se polagoma začenja gradbena sezija. Nekatere gradbene tvrdke so že prišle z deli. Najemajo se delovne moči, katere pa se sramotno nizko plača. Neka gradbena tvrdka plačuje delavce po 2 in 2.50 dinarja na uro. Razumljivo je, da delavstvo ne more izhajati s tako mezdjo. Pomisliti je treba, da je gradbeno delavstvo bilo sedaj tri mesece brez vsakega zaslužka in ni uživalo nobenih podpor ter se je moralo zadovoljiti. Sedaj pa prejme tak delavec za 8 urno delo 16 dinarjev, ne glede na to, ali je sem ali ima družino. Delavstvo je radi tega skrajno razburjeno, posebno še, ker prihajajo v Ljubljano delavci iz najrazličnejših krajev in se ponujajo v delo za vsako mezdjo. Domačini so pred dnevi opozorili na to g. bana dr. Marušiča, ki je obljubil, da se bo zavzel za upravičene želje domačih gradbenih delavcev. Tudi ljubljanski župan g. dr. Puc se je enako izjavil, vzle temu pa vidimo, da sprejemajo gradbene tvrdke predvsem izvenljubljanske delavce in jih nizkoro plačujejo. Lansko leto je stopilo delavstvo neke tvrdke v stavko radi plače, ki je znašala 3 dinarje na uro, letos pa se je že v začetku sezone znižala mezda na 2 do 2 in pol dinarja. Delavstvo, organizirano v Narodno strokovni zvezi, se bo z vse odločnostjo borilo proti takim tvrdkam

FRANČIŠKA GAAL

DRAŽESTNA, ŽIVAHNA IN TEMPERAMENTNA,
KOT NASLOV NJENEGA PRVEGA FILMA

PARTNER:
PAUL HÖRBERGER

O TEM FILMU BO GOVORILA
VSA LJUBLJANA!

Kot dopolnilo najnovejši Foxov zvočni
in tehnik in Ufin kulturni film »Na
vrhovih pianinskih gozdov«!

Najslajši film v tej sezoni!

PAPRIKA

DANES PREMIERA!

Predstave danes ob 4., 1/8 in 1/10 zvečer,
jutri v nedeljo ob 3., 5., 1/8 in 1/10 zvečer!

Vstopnice si nabavite v predprodaji!

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

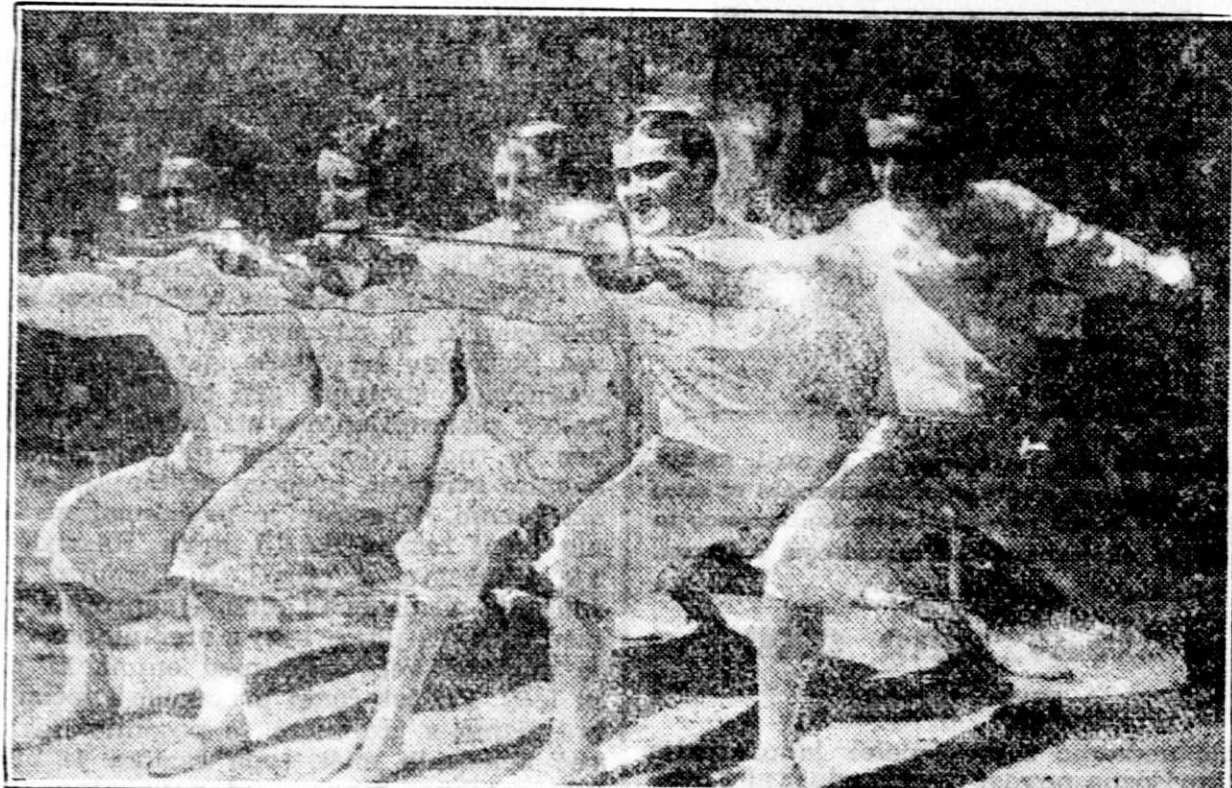
Med našimi sabljaci

Pri borenju zdaj ne gre več za prelivanje krvi, temveč le za sport

Ljubljana, 18. marca. Čeprav smo imeli v Ljubljani že itak sabljaški turnir, ki so se ga udeležili češkoslovaški in jugoslovski borci, vendar pa po deželi in tudi v Ljubljani skoraj nikoli ne ve, da se tudi pri nas ta elegantni sport prav krepko razvija. Že pred tremi leti je namreč vsestransko agilni SK Ilirija ustanovil tudi sabljaško sekcijo, ki jo z izredno poštovanostjo in v nemu vodi nekdanji evropski mojster podpolkovnik v p. g. Rudolf Cvetko. Ta odsek Ilirije goji borenje s tako imenovanim hladnim orožjem, namreč borenje s floretom, sabljanje in borenje z mečem. Ker letos ni dosti časa in primanj-

dero borenje je bolj podobno gracioznemu plesu kot krvavi borbi ali atletiki. V modernem borenju obstojita v glavnem samo dve šoli, namreč italijanska in francoska, vse ostale, kakor nemška, dunajska, praška, studentovska i. t. d. pa naglo izumirajo in so tudi že izumrle. Po uspehih velikih turnirjev in olimpijad kaže, da italijanska meloda prednjači v sabljanju, za floret in meč pa še ni odločeno.

SK Ilirija goji moderno italijansko šolo in sicer v začetniškem in nadaljevalnem tečaju. Oba tečaja imata svoje vaje v telovadnici učiteljske, kjer je vsak večer prav živahno, vendar pa skrajno disciplinirano življenje.

kuje odseki tudi moči za učenje, se vezba-jo člani sekcije le v floretovanju.

Marsikdo se bo obstoju te sekcije čudil, češ da je dvoboj prepovedan in da smo vsi za mir, na drugi strani bi pa morali biti proti borenju v današnjem demokratičnem času tudi za to, ker je borenje prav karakterističen ostanek viteške dobe. Navzlic ugovorom se pa borenje po vsem svetu silno naglo razvija, ker je ta sport med najučinkovitejšimi sredstvi za vzgojo prožnosti in odpornosti telesa, zlasti pa tudi za vzgojo duha. Omeniti moramo, da so tudi predvini v vzgojitelji videli eminentno važnost tega vzgojnega faktorja, ki vpliva zlasti na skladnost telesne, duševne in srčne vzgoje. Borenje namreč v največji meri goji in pospešuje razvoj prisotnosti duha in sposobnost za hitro presojo situacije, takojšnje odločitve in izvršitev, vztrajnost, zatajevanje in brzdjenje samega sebe, a tudi vpludnost in obzirnost v vedenju ter poštenost in iskrenost v miselnosti, seveda pa vzgaja borenje tudi hladnokrvnost in pogum. Telo si pridobi poleg prožnosti in utrjenosti tudi najvišjo eleganco kretni, da je borenje pravi vir mladostnosti. V nobenem sportu se dobre strani in tudi hibe značaja ne odkrivajo tako očividno kot pri borenju in učitelj - vzgojitelj nima skoro nikjer toliko prilike, kot pri borenju, da z najostrejšimi sredstvi podpira razvoj dobrih lastnosti in trebi globoko vkoreninjene slabe lastnosti ter navaja in vzgaja učence k plemenitemu mišljenju in močnatosti. Zato borenje kuje značaje in iz mladencev kleše može.

V pogledu sportnega učitelja je borenje neizbrano. Skoraj pri vseh panogah sporta mora sportnih premagati mrtve odpor orodja ali svojih mišic in napredek je največje samostopnjevanje uspeha z napenjanjem mišic in volje — pri borenju je pa odpor živ, vedno se menja in protivi. Vsak nasprotnik je drugačen in zato tudi pri istem partnerju, ki pri borbi vedno silno napelje mišice, vsak trenutek nastaja druga situacija. Pri borenju se prične pravi razvoj šole, ko sportnik zna popolnoma obvladati tehniko. Borenje torej ni samo tekma telesne spretnosti in izvežbanosti, temveč v glavnem boj duha proti duhu. Posebna prednost borenja je pa tudi ta, da omogoča svojim prištelcem sprotno udeleževanje tudi v poznejši dobi življenja. Ritina, bistrost očesa, premišljenost in ustaljenost značaja nadomeščajo in zanačujejo do gotovosti meje mladostni prožnost in žilost in tako pomlajajo človeka, da lahko tudi prileten borec tekmuje še z malo mlajšim naraščalcem. Ta čudodelni vpliv na telo in duha priljubljenega človeka je tudi povod, da ostane večina borilcev zvesta temu sportu tudi v jeseni svojega življenja.

Pri današnjem borenju torej nikakor več ne gre za prelivanje krvi, temveč le za sport, namreč za vzgojo telesa in plemenitenje duha. Zato so nekateri države uvedle borenje tudi v srednje šole kakor n. pr. v teleni vzgoji vzhajajočega človeka, a pred vso je bilo mečevanje uvedeno tudi na Hrvaškem v srednje šole. Od nekdanj goji ta sport češkoslovaški Sokol, seveda na tudi telovadnice organizacije drugih držav.

Današnje moderno borenje lahko imenujemo znanost in umetnost obenan. Znanost, ker ima vsak gib svojo utemeljitev, umetnost pa, ker znanje brez vežbanja ne zadostuje in ker je k temu sportu potrebnih še mnogo duševnih vrlin in sposobnosti. Mo-

Cesta Ponikve-Dečja vas

Trebnje, 17. marca.

Prejeli smo: Vprašanje občinske ceste Ponikve-Dečja vas je že predmet 10letnih obljub ljudi, ki so to cesto gradili le kadar so se vršile bodisi občinske bodisi državnozborske volitve. Po vsakih volitvah je pa vprašanje te važne prometne ceste zaspalo, doloma tudi iz razloga, ker ni bilo potrebnih sredstev. Bivši cestni odbor je pa, ki je končno le uvidel nujnost graditve te ceste, naložil 18.000 Din v ta namen. Naložena svota je bila pa prenizka zaradi česar se z deli kljub osnovni svoti ni moglo pričeti. Vprašanje dečjevaske ceste se je zopet pokrenilo sedaj, ko je država naklonila med drugimi tudi dravski banovini znatno podporo za javna dela, na katerih naj bo predvsem zaposleno siromašno prebivalstvo. Po prizadevanju senatorja g. Rajerja, ki je Dečjovaščan, in pa našega zastopnika v banovinskem svetu g. Josipa Zupaniča iz Trebnjega prejme občina 14.000 Din na račun javnih del, s katero in pa že navedeno svoto bo občina pričela graditi to cesto. Glasom proračuna bo pa kljub temu skupni znesek Din 32.000 še prenežek za izpeljavo ceste do vasi. Zupanstvo Trebnje je banski upravi to pojasnilo in zaprosilo še za podporo in upamo, da bo banovina storila vse, da omogoči graditev ceste prav do vasi.

Zato so vse govorice, da bo ostalo zopet le pri obljubah, neosnovane in izmišljene, ker se bo z deli na cesti pričelo že prihodnji teden. Zadeva se je zavlekla za nekaj dni zato, ker ni še bilo urejeno vprašanje odkupa v poštev prihajajočega zemljišča od vaščanov na Dol. Ponikvah. Upamo, da bo tudi ta stran ugodno rešena in je gradnja te ceste zagotovljena. Pripominjamo še, da občina ne sme uporabiti dane podpore za nakup zemljišč, ker je podpora namenjena le za javna dela in naj bi lastniki zemljišč odstopili ista brezplačno, posebno ker bodo vsi prizadeti dobili sredi svojih gozdnih parcel dobro mesto, kar bo zvišalo prometno vrednost vseh ob cesti ležečih parcel. Pogajanja, ki se bodo vršila jutri na Ponikvah, naj bi se zaključila ugodno, banska uprava naj bi pa to akcijo še podprla.

Iz Trebnjega

— Premestitev. S postaje Trebnje je premestitev v Medvode pri Ljubljani prometnik g. Drogenik Benedik.

— Napredovanje. Rezervni peš. narednik g. Cvetko Miran, abs. iur. je napredoval v čin rezervnega podporočnika.

— Sezname ljudskega dela. Občina je razgrnila na vpogled sezname ljudskega dela, iz katerih je razvidno, da ima občina Trebnje v 7 daveh podobnih 500 enot dela s 3580 Din odkupnine. Zavezanec pa, ki delajo sami ali po namestniku, je letos 289 z 1126 delovnimi dnevi. S to močjo si bo občina lahko uredila občinske ceste in pota tako, da bodo v bodoče v vzornem stanju.

— Nov grob. V najlepši moški dobi 33 let je umrl znani posestnik Anton Kek iz Pluske, ki zapušča žalujočo vdovo in dvoje nepreskrbljenih otrok. Pogreb se je vršil večeraj izpred hiše žalosti na farno pokopališče v Trebnjem. Žalujočim naše sožalje — mir prahu njegovemu!

Radionročam

Nedelja, 19. marca.

7.30: Živnoredja (inz. Wenko); 8: Nasveti za kmeta; 8.15: Gimnastika (Dobovšek); 8.45: Poročila; 9: Božja postava (dr. Tominec); 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve; 10: Energija in energijsko gospodarstvo (inz. Matanowich); 10.30: Elektrotehnika (zaključno predavanje, dr. Vidmar); 11: Salonski kvintet; 12: Čas, plošče; 15.15: Slovenske narodne na poslah; 16: Prenos koncerta gorenske sokoške župe iz Kranja; 20: Prizor iz teater-ske agenture; 20.45: Salonski kvintet; 22: ača, poročila, plošče (plesna glasba); 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 20. marca.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Esperanto (Kozlevar); 19: Srbohrvaščina (dr. Rupel); 19.30: Zdravstvena ura; 20: Prenos iz Zagreba; 22: Čas, poročila, plošče; 22.30: Napoved programa za naslednji dan.

Torek, 21. marca.

11.15: Šolska ura; 12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Nemščina (dr. Grafenauer); 19: Plošče; 19.30: Junaki današnje časa: Kapitan Evans v osreju Antarktika (Kunaver); 20: Glasbeno predavanje: O domačih godbah na pihala (Koporec); 20.30: Komorna glasba (gg. Trstojlina, Müller kotla, Svetel (klavir)); 21.30: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«
Telefon 2730

TOM MIX v pustolovščini GROM IN PEKEI

Danes zadnjikrat ob 4., 1/8, in 9.

Jutri, v nedeljo ob 3., 1/5, 6., 1/8 in 9. uri zvečer.

TIM MC COY
v borbi z Indijanci v filmu

Indijanska kri

Ob najnižjih cenah Din 2, 4, in 6.

Krematorij v sodno zdravniški luči

Proti takojšnji ustanovitvi krematorija v Ljubljani ni nobenega stvarnega pomisleka

Ljubljana, 18. marca.

Vaš cenjeni list je že opetovano priložil več poučnih člankov o krematorijih, čij namen je vpepeliti umrlega človeka, namesto da bi ga pokopali v zemlji, kjer ga v najboljšem primeru razjedajo bacili, črvi in druga živa bitja. Vpepelitev po zgledih najbolj kulturnih starih narodov: Grkov in Rimljanov — je nedvomno največja čast pokop. »Prah si bil in v prah se povrne.« Od človeka postane v vsakem primeru zopet prah, razlika je tedaj le ta, da se pri vpepelitvi to zgodi zelo naglo (v nekaj urah), dočim je odvisevan ta proces pri pokopu od vrste zemlje, pristopa vzduha in drugih pogojev. Ako pokopljemo umrlega n. pr. v vodeno zemljo, se izpremeni v mahu podoben tvor in ostane tak deseti let. Večini ljudi je sicer vseeno, kaj se zgodi po njihovi smrti z njihovimi telesnimi ostanke, kadar je pa videl ostudno delo črvov in druge golazni, si bo želel zase in za druge, da bi ga vpepelili in da bi se njegovo truplo takoj izpremenilo v kemično čisto snov — v nekaj minerah, v prah, ki ne vzbuja nikakega studa, nasprotno, vzbuja v nas spoštovanje. Nikomur ne škodi, varen si pred roparji, varen pred arheologi, da bi te na pr. po tisočletih izkopali kot mumijo in te po tisoč letih mrcvarili in študirali. Mumije nastanejo, ako se truplo umetno s strupi zavaruje pred delovanjem bakterij, ali pa ako se truplo na suhem zraku suši. Predstavljajo tedaj nekako suho meso. Človeškemu dostojanstvu nedvomno najbolj odgovarja vpepelitev. Da, v svoji zadnji volji lahko celo izreče željo, kam naj tvoj potomci polože ali raztresijo tvoj pepel. N. pr. lahko ukažeš, da ga poneso vrh Triglav in ga prepuste vetrovom, da ga raznese na vse štiri strani sveta in da tvoj pepel tamkajšnji pospeši rast divjih triglavskež rož.

Jugoslovenci se tudi v tej zadevi nikakor ne moremo ozirati, kakšne predpise imajo v tem pogledu razne naše vere: rimsko-katoliška, pravoslavna, muslimanska, židovska, staro-katoliška, protestantska itd. Nam je sploh države prvi zakon. Sicer pa nima katoliška vera dandanes več tistih predsodkov. Ona zavzema morda odklonilno stališče, principiarno pa nima nič proti vpepelitvi.

Društvo »Ogenj« v Avstriji, ki ima krematorij v G. u. u., je pred kratkim zelo logično opozorilo, da je bilo mnogo katoliških svetnikov sežganih na grmadi. Ali morda ti svetniki niso zaradi vpepelitve že zdavnaj v raj? Brez dvoma, kajti sicer bi ne bili svetniki. Temeletnega Čeha Husa so sežgali na cerkvenem koncilu v Konstanci. Ali ima zato manj upanja na nebesko kraljestvo? Po nauku vere gotovo ne.

Pred kratkim je umrl v Slovenjgradu primiraj dr. Kunej Bil je plemenit mož, ker je zapustil premoženje revežem svoje občine. Zapustil je pa tudi cerkvi del premoženja, nedvomno je bil tedaj bogaboječ človek. Zato je imel tudi cerkveni pogreb, dasi je cerkvena oblast vedela za njegovo zadnjo željo, nag ga vpepel. Vsakogar mora tedaj le veseliti, da nima naša katoliška cerkev nikakih pomislekov proti vpepelitvi svojih vernikov.

Upati je, da pri nas cerkvene oblasti ne bodo delale v tem pogledu nobenih ovir ali celo komedij. V Pragi se namreč dogaja sledeče: Vsak katoliški vernik, ki želi cerkveni pogreb, se mora dati pokopati. Ko je enkrat v zemlji, potem šele dovolijo, da ga vneče iz pietetnega akta, kakoršen mora biti pogreb, nastala je tem primeru prava farsa: pokopnika pogrebno je jama nakar ga takoj dvignejo in odnesejo v krematorij. Kaj pravite?

Ker tedaj ne pričakovati verskih ovir, oziroma bomo Jugoslovenci v stanu jih premagati, ako bi se hotele pojavljati, preostaja samo ena važna stvar: da-li je to državi koristno?

Vsaka država mora imeti svoje pravosodje popolnoma zavarovano. Zgodilo so se, se gode in se bodo godili zločini, te pa mora država preprečevati, kar se zgodi med drugimi tudi s tem, da se vsak zločin razkrije, poišče zločinec ter se po zakonu kaznuje. Brez tega ni obstoja človeškemu rodu. Tudi radi tega se vrši pri vsakem umrlem človeku mrljski pregled. Mrtvoglednik mora jasno dognati, na čem je umrl pregledani človek — da-li naravne ali nasilne smrti — v slednjem primeru posebno vedno dognati pravi vzrok smrti. Ako bi tega ne bilo, bi se ljudje med seboj pokladali, pobili, zastrupljali. Vsakdo je že čital v časopisih, da je sodišče tu in tam odredilo izkop pokopanega, ki je morda že dalje časa, celo leta bil pokopan. Vse to v svrhu, da se dožene, dali ni bilo umrlemu zadano itd. Cesto se še po letih da s popolno jasnostjo in sigurnostjo dognati, da pokojnik ni umrl naravne smrti, nego je bil žrtov zastručenosti, ustrežen itd.

Ako bi n. pr. vse umrle vpepeljevali, bi imeli na razpolago samo pepel, na katerem pa bi se omenjeni smrti vzrok ne dal več dognati. Večina snovi in strupov je namreč izginila ali se ne da več dokazati itd.

Pomisleki proti vpepelitvi so tedaj forenzični (sodni) in s tem splošnodržavni. Obstoji tedaj edino le vprašanje, da-li se da tem pomislekom odopniti, tako da bi se tudi Slovenci — najpreje seveda Ljubljančani — mogli upravičeno pridružiti nim, ki jim je vpepelitev pri srcu.

Radi tega je potrebno, da spregovorijo v tem pogledu zdravnik, ki se peča s takimi zadevami po svojem poklicu. Pisec

sem o stvari razmišljal in našel sledeči izhod:

Tudi raz sodno gledišče je vpepelitev brez škode za državo in nas vseh mogoča, ako se ustanove neki neobhodno potrebnih predpogoji radi izključenja tle krivde pri smrti.

Poglejmo v prakso. Večina ljudi, ki pri nas umre, je deležna pred smrtjo zdravniškega pregleda. Ta n. pr. boluje za jetiko, drugi za rakom itd. Zdravnik, ki ga je zdravil, je napisal na mrljsko poočilo kot vzrok smrti: jetiko ali raka itd. Seveda se je zdravnik lahko zmotil, kajti smrt je človeška. Ako pa bolnika raztelesimo, doženemo s polno gotovostjo, da je isti res umrl za označeno boleznijo. Takega umrlega bomo brez vsakega pomisleka izročili ognju. Ako pa je zdravnik napisal: srčna kap, potem bomo to tudi dognali šele pri raztelesenju — vendar pa v tem primeru ne tako sigurno, kaj je mogoče je, da je bil zastrupljen, zadušen s plini ali ranjen na možganih itd., in a je radi tega zadela srčna kap? V tem primeru bomo s sredstvi znanosti poiskali pravi vzrok smrti. Ako pa bi se ipak ne dal sigurno dognati, pa bi lahko nastopili drugo pot, ki nas popolnoma obvaruje smote. Vzemimo primer: kot vzrok smrti je navedel mrtvoglednik: pretres možganov. Zdravnik-paralec pa ni našel v možganih ničesar. V tem primeru obstoji možnost, da so si domači izmišljili, da je umrl padel po stopnicah, medtem ko so ga zadavili, obesili itd., kar se bo pri obdukciji dognalo. Kaj pa, ako obdukcija ni dognala nikake vidne okvare? V tem primeru obstoji še možnost zastrupljenja s jakim strupom. Državni zdravnik, ki bi moral biti vedno navzoč pred vpepelitvijo, bi v tem primeru oddal mnenje, da se preišče drob na strupe.

Raz sodno stališče bi se tedaj priporočalo, da bi se zakonito določilo:

Vpepelitev je dopustna pod sledečimi pogoji:

1. Vzrok smrti je dognati z raztelesenjem.

2. Ako vzrok smrti ni popolnoma jase, je preiskati drob in kri na strupe.

3. Da-li je vzrok smrti jase ali ne, izreče državni zdravnik, ki je od oblasti v to odrejen in brez čigar mnenja ni izdati dovoljenja za vpepelitev.

Na ta način ne obstoji nikak pomislek proti takojšnji ustanovitvi krematorija v Ljubljani.

Upajmo, da nam ga mestni pogrebni zavod čim prej oskrbi. Prostor bi moral biti radi dima, ki — kakor vsak dim — škoduje človeku. Kje vzhodno od Ljubljane, radi vetrov najbolje v bližini savske obale občine D. M. v Polju.

Dr. L.

Največja muzikalna senzacija Ljubljane bo gostovanje znamenitega, po vsem svetu slavnega ženskega pevskega jazz-zbora

SINGING BABIES

Tonetu Keku v spomin

Trebnje, 17. marca.

Pred tedni se sredi uspešnega in naštet polnega življenja, danes že v grobu. Zaman je iskal pomoči v bolnici, zaman je bilo prizadevanje zdravnikov. Neizprosna smrt je ugrabila njegovo mlado življenje sredi marljivega snovanja sreče svoj komaj ustanovljeni družini. Zaplakalo je srce silovalemu očetu, bolel je klonila brata mladi ženi, zaplakale so sestre, duša in zajokala so srca prijateljev. Nebogljeni otročička sta za zaman klicala — atek — vstani. Uvenelo je mlado življenje, njegovo blago srce se ni moglo odzvati. Odvovela je mlada žena, osiročela sta otročiča, osamel je od dela in starosti skrušeni oče.

Na njegovi zadnji poti so ga spremlili poleg domačih njegovi tovariši gasilci, prijatelji in znanci. Stevilna udeležba pri pogrebu je pričala o velikini njegovega kremitenega značaja in o njegovi srčni dobroti, katero je v svojem, žal le prekratnem življenju v toliki meri izkazoval. In ko je padla prva gruda prsti na njegovo tesno krsto, je tragika življenja pretresla v dno srca slehernega in malokatero oko je ostalo suho.

Ti blagi naš nepozabni Tone, počiva v miru!

Iz Tehovoli

— Občaj zbor Prost gasilskega društva Trbovlje trg bo v nedeljo ob 15. v osnovni šoli.

— »Poslednji mož« je veseloigra, ki jo priredi prosvetni odsek NSZ v nedeljo ob 16. v gostilni Forte.

Leti 1933 in 1934 bosta suhi in vroči

Tako pravijo učeni vremenslovci, ki pa seveda niso nezmožni

Ali se da vreme napovedovati? J. Rouch omenja v svoji knjigi »Metode vremenskih napovedi« (Pariz, Alcan) znani Aragov izrek: »Tudi če bi veda še tako napredovala, ne bo učenjak nikoli tvegal vremenskih napovedi, če je odkritost v čem da kaj na svoj sloves.« Vendar imamo pa povsod po svetu ljudi, ki vsaj poskušajo vreme napovedati za nekaj dni v naprej. Naše preprosto ljudstvo se večinoma kaj dobro spozna na razne vremenske pojave, orientirani se zna po vetru, oblakih, luni itd., pa pogosto res zadene s svojimi vremenskimi napovedmi. In če ljudje tem vremenskimi prerokom zaupajo, jim zaupajo zato, ker to zaslužijo, kajti na svetu preroka, ki bi ga lažje in hitreje kontrolirali kot vremenskega. Zato ima meteorologija tako šibko literaturo. Politični preroki se zmotijo še pogostejše, toda njihov položaj je mnogo ugodnejši, ker prorokujejo na dolgo dobo, češ, pa pojdite pogledat v stare letnike tega in tega lista, če se hočete prepričati.

Vremenski preroki med ljudstvom napovedujejo vreme največkrat po luni, čeprav je ista luna pošteno potegnila osvajač Alžira maršala Bougeauda, ki je po nji dočel dan izkrcanja svoje vojske. Drugi vremenski preroki prisegajo raje na sonce ali na zvezde, tretji pa na domače živali, na revmo in na kurja očesa. Najbolj znanstveni med njimi olinijo prst, da ugotove, odkod pihava veter, ali pa vzamejo v roke toplomer. Smer in sila vetra, toplota in varijacije barometra so meteorološki surrogati. Tam, kjer gre za vremensko napoved, nanašajočo se na neznatno površino, torej za krajevno meteorologijo, zadostuje le približno merjenje teh činitelj, a čisto tudi groba bolj ali manj intuitivna cenitev, ki pridemo v nji z nadaljnjem empirično izkušnjo do neverjetne zanesljivosti.

Pa tudi pri teh krajevnih vremenskih napovedih je dobro, če pozna človek splošne vremenske prilike, saj je jasno, da je lokalno vreme le drobček cele vrste oddaljenih pojavov in končno tudi planetarnih pojavov. To je tisto, kar je spoznal Le Verrier, ko se je začel l. 1835 pečati z organiziranim načrtom francoske meteorološke službe. To pomeni, da bo vsaka poedina državna meteorološka postaja pri svojem delu tem zanesljivejša, čim gostejša bo mreža opazovalnih stanic ne samo v poedinih državah, temveč v vseh državah sploh. Tako prihajamo polagoma do pojma svetovne meteorološke službe, ki se počasi racionalno organizira.

Pomen letošnjega tako zvanega polarnega leta tiči baš v tem, da se ustanavlja cela vrsta opazovalnih postaj zlasti v polarnih krajih. Zakaj baš v polarnih krajih? Zato, ker je nesporno, da imamo v polarnih krajih nekatere glavne, odločujoče ključne vremena na svetu. Stanje vremena je v prvi vrsti posledica trčenja močnih struj mraznega polarnega zraka s strujami toplih ekvatorialnih vetrov. Te zračne struje se strnejo največkrat ob gotovih frontah, ki je treba njih več ali manj točno lego šele proučiti. Ena izmed teh front je baš polarna fronta, ki jo hočemo učenjaki temeljito proučiti v letošnjem polarnem letu.

Najprej si moramo biti na jasnem glede dveh dejstev. Eno je, kar je itak že znano, da vodijo gotovi splošni pogoji, recimo premikanje ciklonov in anticiklonov, ki je od njih odvisen vremenski tip tega ali onega kraja, v ne preveč oddaljenih krajih čisto k povsem drugačnemu tipu vremena. Imamo namreč izvestne krajevne, včasih odločujoče pogoje, ki o njih še davno ni bila izrečena zadnja beseda. Drugo je pa dejstvo, da cele vrste pogojev, ki določajo splošno vreme, znanost še ne pozna. Tako se n. pr. zdi, da bi zaslužile varijacije solčnih peg mnogo večjo pozornost, kakor jim jo posvečamo zdaj. Toplota igra nedvomno veliko vlogo. In vse kaže, da je med toploto v poedinih krajih zemlje in varijacijami solčnih peg tesna zveza.

H. Memery trdi, da z naraščanjem solčnih peg toplota v zapadni Evropi narašča, dočim je v severnem Atlantskem oceanu posledica teh izprememb na soncu deloma znižanje toplote, deloma pa postanek depresije. Zvišanje ali znižanje toplote pa vodi zopet k točno opredeljenim atmosferskim motnjam nad dotičnim delom zemlje in te motnje postanejo potem činitelji splošnega meteorološkega položaja. Če bi mogli dovedno zvezo med solničnimi pegami in toploto na zemlji točno ugotoviti in proučiti, bi meteorologija morda lahko napovedovala vreme na mnogo večje časovne razdalje, kakor zdaj. Zdi se opirajo meteorologi na ciklone in anticiklone, pa si upajo napovedovati vreme v najboljsem primeru za dva dni vnaprej. Če bi pa ugotovili zvezo med solničnimi pegami in temperaturo na zemlji, bi lahko napovedovali vreme za 10 do 12 dni vnaprej.

Memery ni osamljen s tem naziranjem. Ravnatelj frankfurtske meteorološke postaje D. Baner je napovedoval suho leto 1932, opirajoč se na izkušnje, da nastopajo v Evropi suha leta istosčasno s periodami pojema solčnih peg. Zgodnjih 50 let smo imeli periode pojema solčnih peg redno vsaki dve leti po vročih in suhih poletnih mesecih. Bliznemo se razdobju zmanjšane aktivnosti solčne površine (1933 in

1934), to se pravi, da gremo v dve suhi in vroči leti, če je ta teorija pravilna. Po počitnicah bomo že lahko povedali, ali je bila ta napoved točna.

Morda obstoje zakoni, po katerih se ravna vreme. Človeštvo se tako peha za sistemi, da se ga morda usmiljena narava tu pa tam usmili, čeprav je morebiti v bistvu mnogo manj sistematično, nego smo si vteli v glavo. Svetovje se tem lažje podredi našim zakonom, ker človek kaj rad pritrjuje izjemam, veseleč se odkritja »splošnega pravila«. Res je, da vidimo tu in tam toliko izjem, da bi skoraj lahko rekli, da pravil sploh ni. Toda človek je skromen, glavno mu je, da je rešen princip. Če odgovarja vreme kakšni zakonitosti, gre vsekakor za

Pola Negri pred sodiščem

Filmske igralkice počenjajo vse mogoče, da bi si napravile dobro reklamo, izmišljujejo si najrazličnejše trike in njihova imena čitamo v zvezi z mnogimi senzacijami, pa tudi s škandali. Pač so pa redki primeri, da bi prišla filmska igralka pred sodišče. Tudi to je za filmsko igralko reklama; saj se ljudje še posebno zanimajo za obravnavo, če stoji pred sodniki tako imenitna oboževanka. Pred pariškim apelacijskim sodiščem bo v sredo 22. t. m. zanimiva obravnavo. Znana filmska igralka Pola Negri je sklenila z neko filmsko družbo pogodbo, da bo igrala vlogu Jeanne de Valois v filmu »Kraljčina ogrlica«, izdelanem po znanem romanu A. Dumasa. Pri izdelovanju filma pa Pola Negri ni hotela nastopiti v prizoru, ko izide krvnik Jeanni na prsih zločinsko ličko. V tem prizoru je morala nastopiti druga igralka.

Filmska družba je odklonila Poli Negri honorar v znesku 1 milijona frankov, češ, da ni hotela nastopiti v dotičnem prizoru. Njen menažer Edwin Fadman je pa vložil tožbo proti filmski družbi in dokazuje, da ni mogoče zahtevati od prave filmske igralkice, naj razgali vpricho tujih ljudi prsa, ker nasprotuje to javni morali. Vprašanje je, kaj poreče na to sodišče, ki gotovo ve, da filmske igralkice navadno niso tako hudo sramežljive.

General Othonaios,

predsednik nove grške vlade.

Morilec Ondraš ustreljen

Zadnjih smo poročali, da je vojaški begunc Ondraš na Češkoslovaškem ustrelil dva orožnika. Zločinca so dolgo zaman iskali po gozdovih, v sredo so pa našli njegovo truplo. Ustreljen je bil v glavo. Prvi hip niso vedeli, kdo je mrtvec, ko so ga pa videli ljudje, ki so dobro poznali Ondraša, so izjavili, da gre za dolgo iskanega morilca. To sta potrdila tudi dva Ondraševa brata. V morilčevih žepih so našli pet nabojev za vojaško karabinko in pismo, ki v njem Ondraš sporoča nekemu Janu, da vse gori in ga poziva, naj pobegne z njim v svet, kjer bosta dobro živela. V pismu mu je naznačil tudi kraj, kjer bi se sestala.

Oblasti domnevaajo, da orožnikov ni umoril Ondraš sam, temveč da je imel pomočnika, ki je zdaj Ondraša ustrelil

zelo zmoteno zakonitost. Za enkrat še nimamo nalogar, ki bi si upal to konstatirati. O zakonih, ki jim je podrejena atmosfera, ne vemo takole: ali ni prav Rouch. Kar se pa tiče glavnih spornosti, lahko rečemo, da smo v veliki nevarnosti, lahko izračunamo, da bi se njih število lahko toliko zmanjšalo.

Pravilni skeptiki seveda ne smemo biti glede vremenskih napovedi, pa tudi preveč zaupati jim ne smemo. Izmed 100 vremenskih napovedi za prihodnji dan se jih obnese 60 do 70. To je na prvi pogled velik uspeh. Toda vedeti moramo, da napoveduje meteorolog največkrat za prihodnji dan vreme, kakršno je danes. Po izkušnjah lahko zlasti meteorolog izmed vseh možnih jutrišnjih meteoroloških situacij ugotovi kot najverjetnejšo tisto, ki jo imamo danes. Čim stanovitnejše je vreme, tem lažje so take vremenske napovedi. V splošnem pa znanstveni svet priznava, da je meteorologija še mlada, nerazvita veda, še nerazorano polje, kjer bo treba še mnogo sistematičnega dela.

v strahu, da bi ga ne izdal. Morda je pravi morilec baš tisti Jan, ki mu je bilo namenjeno Ondraševo pismo. Prvotno so mislili, da je bil ustreljen z vojaško karabinko, obdukcija trupla je pa pokazala, da je bil ustreljen z lovsko puško. Morilec ga je zadel naravnost v glavo in smrt je nastopila takoj. Strel je bil oddan iz neposredne bližine in ves naboj je prodiral Ondrašu v glavo in mu raznesel lobanjo. Orožniki iščejo zdaj morilca.

Golazen kot hrana

Mnoge opice rade hrustajo pajke, kobilice in drugo golazen, pa tudi med primitivnimi ljudmi se še najdejo ljubitelji take, za naš okus ne posebno dobre hrane. Pa ne samo avstralski zamorci in afriški prtljakci jedo golazen, temveč tudi naprednejši narodi. V novem času se prouči to navado pri siamskem plemenu Laov W. S. Brostowe. Lai jedo golazen raznih vrst. Posebno jim gre v slast velik vodni hrošč, dolg do 5 cm, ki se prodaja na trgu precej drago. Dobro jim teknejo tudi razni pajki. Navdušeno je to plemo tudi jajčeca velikega raka. Jajčeca se pripravijo v obliki nekakšnega kaviarja, okus imajo pa skoraj kot krompir. Poleg tega jedo Lai ličinke, bube, metulje in velike kobilice.

Motil bi se, kdor bi mislil, da jedo Lai golazen zato, ker nimajo kaj jesti. Siamci, ki živijo v isti deželi in v enakih razmerah, se preživljajo drugače. Hranijo se večinoma z ribjim mesom. Zanimivo je pa, da so Lai izborni delavci in da po moči in odpornosti daleč prekašajo Siamce, kar je morda v zvezi s posebno močjo beljakovin njihove hrane. Siamci se hranijo, kot rečeno, večinoma z ribjim mesom, ki je v njem 8 do 23 % beljakovin, dočim jih je v pajkih do 64 %.

Kralj Zulufakrov umrl

Italijanski listi poročajo, da je umrl te dni na svojem posestvu v južni Afriki kralj Zulufakrov Salomon, zadnji svojega rodu, kajti zapustil je 15 vdov in šest avtomobilov, toda nobenega dediča. Umrl je v najlepši moški dobi 34 let, menda zato, ker je lahko razkošno živel in užival vse sladkosti življenja, saj mu je plačevala angleška vlada pol drugi milijon rente. S tem denarjem si je pač lahko marsikaj privoščil, in ker je pil življenje iz polne čaše, se je tako kmalu izživel. Kralj Salomon je sprejel svoje podložnike in visoke goste v avdienci v modri, z zlatom obšiti obleki, bogato okrašeni z najdragocenejšo kožuhovino. Na glavi je pa imel ob svečanih prilikah vedno čepico konduktarja pariškega tramvaja, ki jo je smatral za znak najvišjega dostojanstva.

Zadnji kralj Zulufakrov je slovel tudi po svoji krasni zbirci dežnikov, ki jih je ljubil enako, kakor meče fantastičnih dimenzij. Največji dogodek njegovega kratkega in burnega življenja je bilo odkritje bele kopalne kadi, ki jo je zagledal nekoč v Durbanu v izlozbi. Takoj jo je kupil in dal svečano prepeljati v eno svojih koč. Od takrat se je kopal vsak dan dvakrat in vseh 15 žen je moralo stati okrog njega. S smrtjo kralja Salomona je izumrla dinastija, ki je delala Angležem velike preglavice in ki je prišla v zgodovino Evrope zlasti s tem, da je padel v bojih z junaki Zulufakri sin Napoleona III. princ Ludvik.

Klub samcev

Gospodarska kriza pritiska na poedince in preko njih na cele družine. Človek ustanovi družino, pa nikoli ne ve, ali mu bo potem zvezala roke in noge. Postanite član kluba samcev, ne bo vam žal. Tako pravi proglas kluba v High Wycombe v Angliji, ki hoče zbrati pod svojimi okriljem vse samce in jih uvrstiti v odporu proti ženitvi tako, da jim ne bo nikoli prišlo na misel zlesti v zakonski jarem. Da bi jih obvaroval vseh izkušnjav, je uvedel klub obšutne kazni, ki se jim morajo podvreči člani, če se pregreše zoper pravila. Tako noben član ne sme zvečer več kot trikrat plesati z damo, sicer ga doleti kazen. Gospodje, ki vodijo klub, tudi dobro razumejo, kako nevaren je izprehod z dekletom v božjo naravo, kjer mladina navadno misli na posvetne stvari. Za vsak tak izprehod naloži klub pregrešnim članom obšutno kazn. Razume se, da velja v klubu za greh tudi poljub, ki bi ga član dobil od dekleta ali dame.

Za vsako tako sladkost mora plačati član poseben davek.

Če se član kluba navzlic temu odloči za zakonski jarem, mora plačati klubu obšutno denarno globo, če pa nima denarja, ga rubijo in tako se večkrat pripoti, da si mlada zakonca komaj pripravita toplo domačo ognjišče, pa gre pohištvo rahlo švigat. Kljub temu ali pa baš zato se klub lepo razvija. In zanimivo je, da člani največkrat ovajajo dekleta, ki jih premalo vestni člani poljubljajo in vodijo na izlete. Kdor hitro pri-
zame svoj greh, mu polovico kazni odpuste. Večinoma člani tako tudi delajo, ker nima pomena greh skrivati, saj jih itak ovadijo bodisi drugi člani ali pa ženske. Ženske pa tudi nočejo držati rok križem, zlasti zdaj ne, ko se začena doba ljubezni, pa so sklenile ustanoviti klub zape-
ljiv, ki se bo boril proti klubu samcev.

Ramsay MacDonald,

v ceremonijalni uniformi, ki jo nosi, kadar gre k kralju v avdienco. MacDonald si zdaj prizadeva rešiti razorožitveno konferenco in zadržati ekspanzivnost nemškega fašizma.

Električno oko na delu

Še nedavno samo izdelek laboratorija in kuriozna novost osvaja zdaj tako zvan električno oko, fotoelektrična celica, vso Ameriko in dobiva v najrazličnejših panogah vsakdanjega življenja najčudovitejše naloge. Pri vrodu v najmodernejšo čajarno Newyorka se odpirajo vrata sama, čim se jim gost približa. Senca bližajočega se človeka pade na električno celico in zbudi električni tok, ki potem vrata odpre. V Grand Rapidsu v državi Michigan prebira električno oko bel fižol, v konzervnih tovarnah v Fairmontu, država Minnesota, spravlja na kupe koruzne storže po njihovi barvi, v Los Angelesu regulira v veliki trgovini ventilacijo, v Denverju pa pazi, da imajo ljudje vedno v vodovodu čisto, enakomerno hladno vodo.

V Atlanti in Minneapolisu rabijo električno oko za stražo, v Acronu regulira hitrost premikajočih se jermenov v tovarnah in pazi na poedine stroje, da v redu obratujejo. V New Jerseyu prižiga in ugaša električno oko na velikih vrtovih reflektorje, da prežene močna luč z drevja škodljivo golazen. V nekaterih ameriških mestih skrbijo električno oko za avtomatično razsvetljavo. V Long Islandu šteje električno oko vreče, v Columbusu pa zaboje. V New Britanu se odpirajo v veliki tovarni s pomočjo električnega očesa avtomatično vsa vrata, ko se jim človek približa.

Dr. Luther

predsednik Nemške državne banke, ki se je moral v četrtek umakniti dr. H. Schachtu, bivšemu predsedniku banke.

Otroška odkritosrčnost

— Gospa sosed, vi ste osrečeni mojegapapana.
— Kako to?
— Ko ste oni dan odhajali od nas, je dejal: Oh, kako sem srečen, da je ta babnica odšla!

Kralj vohunov

V Varšavi je postovala še nedavno izredno dobro organizirana tolpa sleparjev. Tihotaplja je čez mejo klobuke, ki jih je prinašala deloma celo z letali. Država je imela pri tem občutno škodo na carini, kajti tolpa je obratovala z mišijami. Končno se je posrečilo napraviti tihotapstvu konec. Tihotapce je ovadil neki Josip Herz, ki je dobil za to 15.000 zlotov nagrade. Del nagrade so mu izplačali takoj, drugo bi bil pa moral dobiti, ko bi postal obsodba pravomočna tudi proti poglavarju tihotapske tolpe nekemu Terkehtaubu. Herz je pa postal nervozen in je neprestano nadlegoval finančno ministrstvo, naj mu izplača vso nagrado. Nekega dne je celo razžalil višjega uradnika v ministrstvu in obsojen je bil na tri mesece zapor.

ln tedaj je prišla na dan njegova preteklost. Mož je bil do vojne v ruski vohunski službi in odkloval se je tako, da se ga je prijelo ime kralj vohunov. V začetku svetovne vojne je ustanovila ruska vlada v Varšavi vohunsko šolo, ki jo je vodil Herz. Ojenci so se učili v šoli vohunosti v nemški in avstrijski armadi. Po zavzetju Varšave so Herz poslali v Stockholm kot šefa ruske vohunske pisarne. Kmalu so pa Nemci polovili vse Herzove učence na bojišču. Ruski generalni štab nikakor ni mogel ugotoviti, kdo jih je izdal. Leta 1919 je pa nastopil Herz v Varšavi kot priča na neki obravnavi in šele tedaj je prišlo na dan, da je bil mož obenem tudi nemški vohun in je izdal nemškemu štabu vse ruske tajne agente. Vohun pač ostane vohun, pa ga obni kakor hočeš.

Homoeopatija

To je smer v zdravniški vedi, sloneča na načelu, da je treba vsako bolezen zdraviti s sredstvom, ki bi samo po sebi dotično bolezen izvalo. Sredstvo je pa treba rabiti močno razredčeno, torej v zelo neznatnih dozah. Razredčenje gre po določenih skali, tu govorimo o poten-
ciiranju. Znak D1 pomeni razredčenje na eno desetinko, D2 na 0,01, D3 na 0,001, D4 na 0,0001, itd. Razredčenje na D12 se označuje kot visoka potenca.

Da ugotovi s poskusi upravičenost homoeopatije, je napravil dr. K. Kisskalt več poskusov na miših. Zastrupljenje s tetaničnim strupom gre približno tako, kakor zastrupljenje s strihinom. Podobno je tudi proces zastrupljenja s klobasnim strupom procesu zastrupljenja z atropinom. Kisskalt je preizkusil strihin proti tetanu na 75 miših. Razredčenje lekarstva je bilo D15. Rezultat lečenja je bil pa enak ničli. Nasprotno, izmed miši, ki jih je lečil s strihinom, jih je poginilo več, nego med onimi, ki jih ni lečil. Pri istosčasni preizkušnji lečenja botulizma s tropinom je poginilo nekaj več nelečenih miši, toda razlika je bila zelo majhna, manjša od povprečne napake v poskusu. S temi poskusi upravičenost homoeopatije torej ni bila dokazana.

Robert Bigham,

novi ameriški poslanik v Londonu.

Tajna Carusovega glasu

Sloviti londonski laringolog dr. William Lloyd, učenjak svetovnega imena, ki je zdravil svoj čas evropska vladarja Friedricha pruskega in španskega kralja Manuela, pa tudi ameriškega prezidenta Wilsona in angleškega kralja Edwarda VII., razpravlja v londonskem »Medicinal Herald« o zanimivem laringološko znanstvenem problemu »Tajna čarobnega glasu Enrica Carusa«. Caruso je bil angažiran v Londonu in je povelil prof. Lloyd skrb za svoj glas, za katerega se je seveda zelo bal. In prof. Lloyd piše:

»Z velikim zanimanjem sem proučeval glas slavnega pevca Carusa. Carusove glasnice so pravo čudo narave. In v tem tiči tajna čarobnega zvoka Carusovega glasu. Povsem abnormalne so bile Carusove resonančne dolnine; ustna, prsna, nosna in glavna. Tudi Carusov prsni koš je bil krasno razvit. Po mojem mnenju je zapodan prav čar Carusovega glasu v ugodni formulaciji njegovega epiglottisa (votline, ki omogoča lesk, fonacijo, popolnost in nosnost, vse odtenke forte in piano z vsemi dinamičnimi odtenki tega redkega glasu.)

Nekatere žene se rade ločijo le tedaj, če ne morejo v zakonu goljufati mož.

Če ne iščeš neprestano dobrega, delaš slabo.

Združiti naše sportne sile ali ne?

Debata o tem vprašanju naj se vodi resno, s tehtnimi dokazi in logičnimi trditvami

V Štev. 52 »Slov. Narod« 4. t. m. je iznesel svoje misli g. B. V. v pogledu fuzije Ilirije - Primorja. G. B. V. je zelo proti fuziji in skuša dokazati pravilnost svojih trditvev. Toda — hvala bogu — so njegovi ugovori proti fuziji tako nedejvi, da jih opazi prav lahko vsakdo. V svojih izjavah je pisec namreč neločljiv. Kar v enem odstavku pobija, v drugem zopet postavlja kot argument. Nadalje je prepleten vse članek z očitki, ki so v bistvu blatenje njemu nesimpatičnega kluba.

Dobro pa je, da se oglasijo k gornji temi tudi ljudje kova g. B. V. S tem je dana možnost javnosti, da vidi in spozna one, ki so proti združitvi sportnih sil, odnosno njihove argumente. Tudi sem prepričan, da lahko taki gospodje samo pridobijo še več privržencev ideje združitve. Še dosti dopisov iz vrst g. B. V. in kmalu ne bo človeka proti fuziji obeh naših vodilnih klubov.

V naslednjem samo želim dokazati netočnost trditve g. B. V. Prej pa je sledeče: Ugledni gospodje, ki v javnosti mnogo pomenijo, niso kar na slepo spoznali velikih koristi združenja sportnih sil. Mnogi teh gospodov so veliko, gotovo ogromno žrtvovali za naprave SK Ilirije. Zato se jim ne more očitati, da je ideja fuzije, ki je od njih izšla, nekorištna, brezplodna misel in da so imeli namen škodovati enemu obeh klubov. To je bilo potrebno povdariti, da bi se enkrat za vselej zavrnile trditve, da je bila ideja združitve, ki so jo oživili ti gospodje, nekaj ničevega. Vsa objektivna javnost, vsi oni, ki jim je res za pravi sport, so to idejo radostno pozdravili!

G. B. V. trdi namreč, da bi združitve škodovala, postavljajoč se na tezo: dva kluba lokalna protivnika sta jamstvo za napredek našega sporta! Do danes imamo v Ljubljani dva taka protivnika. Kje se pa opaža prosperiteta?! Ali morda v visokih porazih naših moštev?! — Nadalje: Ali bi imela Ljubljana prvenstvo plavalnega sporta, če bi bila naša kluba združena? Prav gotovo! Zato nam nudijo dokaz tablice prv. tekmovalja! Torej fuzija bi ne koristila samo nogometu, nego tudi drugim sportnim disciplinam. Kar velja za plavanje, velja za vse ostale sportne panoge, ki jih pri nas gojimo. In če drugače ne, bi se obstoječe sekcije tega ali onega kluba z združitvijo prav gotovo kvantitativno povečale in s tem bi se dvignila ambicija aktivnih članov.

O različni vzgoji in mentaliteti obeh moštev: Sportna vzgoja ima samo eno bazo: ta sloni na morali! Če pa g. B. V. misli na tehnično izbeževanje, potem je za zadeva taka-le. Tudi druga moštva kontinentalnih klubov so morala svoje igralne sisteme večkrat spreminjati. Oba naša vodilna kluba pa sploh nimata nobenega igralnega sistema! Rad bi vedel, če bi Ilirija odklonila dobre primorjanske igralce, če bi se ji ti prijavili! Ali pa obratno! Torej bi ne bilo vzroka misliti na razliko v mentaliteti in v vzgoji! To kazuje dosedanja praksa! In potem »derby«. Ta je torej višek našega nogometa! O, mi reveži! Bridka je bila tr-

ditev g. K-a, da se je nekaterim hotelo še dveh zadnjih derbijev 5. in 9. februarja. Ne takih derbijev, temveč lepših borb s predstavniki ostalih naših mest po Jugoslaviji si moramo želeli in pa tudi uspehov v teh borbah. Toda očitno mislijo nekateri: Zakaj bi se ne zaplankali? Saj imamo doma dovolj lesa na razpolago! To je res posebna mentaliteta. — In kje naj bi vežbali naš naraščaj? Kje ga pa danes vežbamo? V mlakuži medsebojnih neprijetnih napadov, potikavanj in blatenja. Vse to in taka vzgoja bi odpadla, če bi se kluba združila. Naš naraščaj bi tedaj vežbali na zelenem polju v borbi z dobriimi ljubljanskimi in izvenljubljanskimi klubi ter z lepimi predavanji.

Tudi spora se je bati v novem klubu. Da življenja bi pa bilo veliko v novem klubu. In tudi vsi oni bi morali odpasti iz vodstva, ki po svojem šibkem intelektu ne spadajo v vodilne vrste. Tudi bi se moral marsikateri odreči koristim, ki jih danes ima ravno zato, ker si stoji kluba v takem »prijeteljskem« razmerju nasproti! Med pravimi sportniki je vedno sloga doma, med »reči-sportniki« je pa dovolj nesloge.

G. K-a sem jaz razumel, kaj je hotel reči s trditvijo, da bi si novi klub finančno opomogel in se utrdil. Prepričan pa sem, da se je vsak, ki dobro misli in nima zlih namenov, lahko razumel. Seveda ne moremo obratovati. Finančna sredstva našega kluba potreboval samo za sportne naprave in ne v druge svrhe. Profesionalizem bi tedaj odpadel. Danes profesionalizem širi mlade korvine... Veste, kje jih širi g. B. V.? Vi gotovo veste in jaz tudi. V novem klubu bi lahko te korvine porazili. Ali se je zato bati, če bi sedanjo obrt spremenili v pravi sport?

Predaleč bi me zavedlo, če bi hotel pobijati ničeve razloge proti fuziji. Zeleni bi le bilo, da se debata o te temi vrši resno, s tehtnimi dokazi, logičnimi trditvami. Blatenje tega ali onega kluba naj izostane! Raynotako končajmo tudi z bahavostjo! Tega smo dobri ljubljanski moščani siti. Nam je vseeno, kakšne barve nosi ta ali oni klub. Pač pa nas bole neuspehi, zgage, baharije itd. Hočemo, da dobi sportni pokret pri nas pravo smer, jako osnovo in dobre voditelje. Z nekaterimi sportnimi napravami se ni vse storjeno in te naprave ne smejo služiti samo v trgovske svrhe! Onim pa, ki vlečejo iz sedanjega razmerja med obeh kluboma lastne koristi, med nami ne sme biti mesta. Pa tudi opustimo igro na Trnovčane, Šiškarje, Ljubljancane in ne vem še kaj! Ideja združitve obeh vodilnih klubov je zdrava in njena realizacija bi samo donesla koristi, ker bi med drugim pomenila z onimi, ki jim ni pravo mesto v sportu! Koristi bi bile ogromne, o tem so nam prepričali ugledne osebnosti obeh klubov, o tem smo si na jasnem! Le za one, ki imajo koristi od razbitih, razdvojenih sportnih sil, ideja združitve sportnih sil ni dobra. —nc.

Iz Kranja

Zaključek samaritanskega tečaja. Krajevni odbor Rdečega križa v Kranju je zaključil še dni nižji samaritanski tečaj, ki ga je obiskovalo okoli 100 udeležencev, ki so ves čas pridno poslušali tečaj in pasivno sledili predavanjem obeh vodij tečaja. Počevalo se je v dveh posebnih oddelkih, ki sta ju vodila sanitetni referent g. dr. Božidar Fajdiga in zdravnik g. dr. Josip Bežek. Njuna predavanja so bila prav zanimiva in so vsebovala raznovrstne nasvete glede postopanja ob naglem obolenju in pri nesgodah. Izpiti so se vršili ob navzočnosti komisije, ki so jo tvorili člani odbora Rdečega križa. Iz odgovorov je bilo mogoče videti, da so se udeleženci marsikaj naučili, kar jim bo gotovo dobro služilo. Sekretar tečaja je bil učitelj g. Lasič. Tečaj je trajal 15 dni, pouk je obsegal dnevno po dve uri. Zaključka tečaja sta se udeležila tudi predstavniki Rdečega križa iz okolice, g. dr. Fr. Ogrin, tajnik prosvetni referent g. Vilibald Rus, ves odbor in funkcionarji Prostovoljnega gasilskega društva. Obema g. zdravnikom gre za uspeh tečaja največje priznanje.

Nevaren potepuh prijet. Včeraj popoldne se je posrečilo orožnikom prijati Franca Košnika, ki ga policija zasleduje že leto dni radi težke telesne poškodbe na Jesenicah. Razen tega pa mora predeti še radi prejšnjih zločinov eno leto v zaporu. Košnik je star 27 let, doma je iz Trbiča, pristojen pa v Predoslje.

Zvočni kino v Narodnem domu predvaja drevi ob pol 21. in jutri ob 19. in 21. senzacionalni film Rasputin — demon žensk. V glavni vlogi Conrad Veidt. Dodatek: Ula zvočna film in domači film.

Sokolska šupa obvešta, da bo predvaja vstopnice za pevski in godbeni koncert v župi vitanjenih društev danes ob 19. do 21. in jutri ob pol 11. do 12. ure v pisarni v Narodnem domu. Zanimanje za glasbeni nastop je precejšnje tudi od drugod, zato vabi, da si vsaj domačini oskrbe vstopnice v predprodaji. Koncert bo pričel jutri, v nedeljo ob pol 16. uri.

Iz Kočevja

Županstvo mestne občine Kočevje razglasa, da je rekrutni spisek za to leto gotov in do 31. t. m. razpoložen med uradnimi urami v pisarni mestne občine prebivalstvu na vpogled. Starši vpisanih mladeničev ter njih oskrbniki ali sorodniki se pozivajo, da se uverijo o pravilnem spisu podatkov v rekrutni spisek in v slučaju kakšne pomanjkljivosti ali napake zabeležbe, to prijavijo rekrutni komisiji ob priliki rednega rekrutiranja v tej občini in da te komisiji predlože tudi vsa potrebna dokazila. Roditelji mladeničev, ki živijo izven občine ali v inozemstvu, naj prizadeje mladeniče obveste o vpisu v rekrutni spisek, da se zamorejo pravočasno prijaviti za rekrutiranje. Kdor bi se pozivu na rekrutiranje pravočasno ne odzval, se kaznuje po čl. 45. in 46. zakona o ustroju vojske in mornarice. Mladenčki vpisani za rekrutiranje, ki so inozemski podaniki, so dolžni, da si takoj nabavijo vse potrebne dokumente, ki jih na naboru izroče rekrutni komisiji. Kot dokaz, da so inozemski podaniki, služijo samo potrdila pristojnih banskih uradov in ministrstva notranjih poslov.

Proracun gonoskov in stroškov cestnega okraja Kočevje za leto 1933-34 znaša 2.720.612.50. Dobročki so določeni na dinarjev 2.571.312.50, primanjkljaj 149.300 se bo kril z donosom okrajne cestne doklade na neposredne državne davke.

Konj je poginil. Posestnik in industrialec Joh. Zuri iz Borovca je dovažal deske na kolodvor; domov grede je pri gostilni Schleimer v Kočevju menadoma začelo konja tledati. Hlapec je konja spregel in ga počasi vodil naprej proti Heuförmel drevedrovu. Tam pa se je konj vrغل na tla in obležal. Posestnik trpi 2000 Din škodo.

Predavanje. Akademsko društvo v Kočevju priredi jutri popoldne ob 11. uri javno predavanje v dvorani hotela »Trste«. Predaval bo profesor Franc Uršič o postanku kočevskega ozemlja.

Danes ob 14.15 in jutri ob 11. dop.

v ELITNEM KINU MATICI

Millöckerjeva popularna opereta

Dijak prosjak

H. H. BOLLMANN

JARMILA NOVOTNA

Z Jesenic

Domov je prišla umret. Pred dnevi so pripeljali v ljubljansko bolnico Marijo Frelihovo, ženo tovarniškega delavca na Jesenicah, ki se je morala podvreči operaciji slepota. Po operaciji so pa nastale komplikacije. Na možgno željo so ženo prepeljali domov, kjer je pa že v četrtek ponoči podlegla operaciji. Pokojna je bila stara 30 let, zapustila je moža in dva otroka.

Hripa, ki je na Jesenicah popreje precej razsajala, je popustila. V februarju je bila bolnica Bratovske skladnice dnevno prenapolnjena, saj je bilo treba vsak dan pregledati 150 do 180 bolnikov.

Otvoritev nogometne sezone. Jutri ob 15. se bo vršila na igrišču Bratstva tekma med Bratstvom in ljubljansko Ilirijo.

Fantje odhajajo k vojakom. Te dni bo vpoklicanih pod orožje več fantov. Sokol na Jesenicah in na Javorniku izgubi več prav dobrih članov, ki morajo odslužiti kadreški rok.

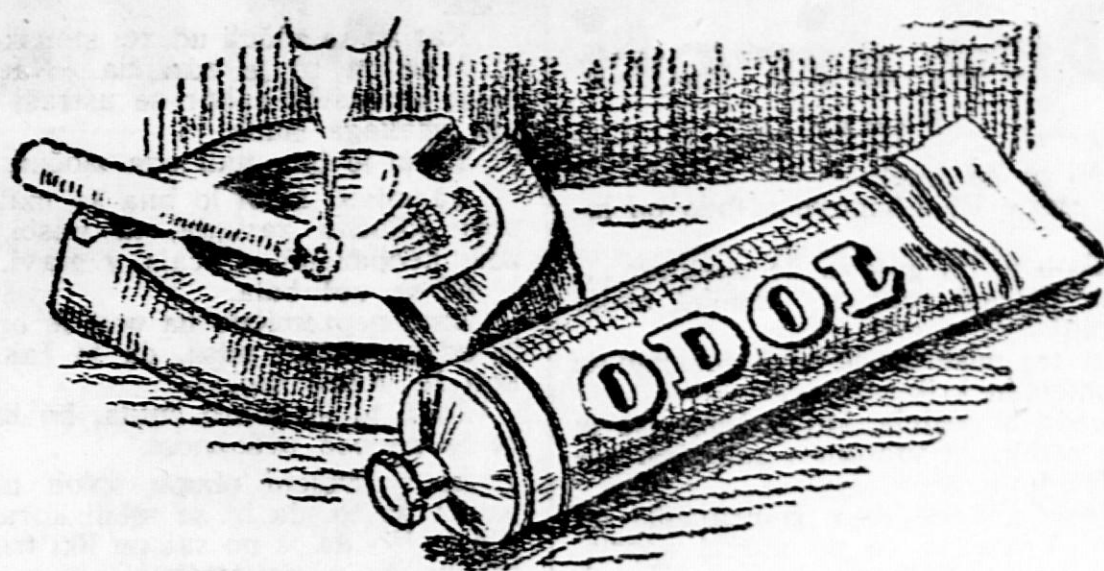
Naše ceste. V režiji mestne občine te dni temeljito popravljajo delavci Karla Petra, Čopzovo in Fužinsko ceste, ki so bile popravila res že potrebne, saj so bile bolj podobne poljskim kolovozom kot pa cestam. Ceste bodo na novo nasute z gramozom, v akcijo bo stopil tudi banovinski valjar, ki ga pripeljejo iz Ljubljane. Vsekakor bo treba popraviti tudi most čez potok Ukovo, ki že razpada.

Le kadilke in kadilci

nočijo da bi jim zobje potemneli, jim pomagajo pri tem samo redna dnevna nega

z ODOL zobno pasto.

ODOL zobna pasta prepreči zobno naslago, obarvanje zob in neprijeten vonj iz ust.

ODOL-zobna pasta ima veliko čistilno moč zaradi svojih obilnih koloidnih sestavin. Zobovje očisti temeljito ter odpravi vsak neprijeten vonj, vsa barvila in vso nesnago

Pomladanska dela na vrtu

Najvažnejša navodila iz predavanja ravnatelja mestnih nasadov g. A. Lapa

Ljubljana, 18. marca.

Kakor smo poročali, je v sredo ravnatelj mestnih nasadov g. Anton Lap na predavanju, ki ga je priredila podružnica SVD, podal navodila za najvažnejša dela na vrtovih, obenem se je pa spomnil tudi sobnih rastlin. Iz vseskozi praktičnega predavanja objavljamo le nekaj najvažnejših stvari. Najprej je treba vrt očistiti in pograbiti, zlasti pa lubje, ki smo ga odrgnili z dreve, ker je polno zajedalcev, ličink in drugih škodljivcev, razen tega pa tudi vse veje, ki smo jih odzagalni in porezali. Vse to takoj sežgemo, da se nam škodljivci še bolj ne razmnože, listje pa vržemo na kompost. Tudi pota je treba urediti, obsekati rušavob njih, zravnati in posuti z belim peskom. Skoraj vsakdo bi rad na vrtu imel čim lepšo travo na trati. Včasih so lastniki že kupili najboljšo angleško mešanico trav, a vendar niso imeli uspeha, ker je zrasla vsa zaplevelena trava najrazličnejših višin, med njo so pa ostale velike prazne lise. Seme je bilo namreč slabo, zato pa kupite raje seme posameznih vrst in ta semena zmešajte sami po posebnih navodilih za suho ali vlažno zemljo, za solčno ali osončno lego. Sejati moramo tako na gosto, da porabimo 40 g semen na kvadratni meter.

Za trato moramo že jeseni pripraviti zemljo. Dobro jo preštihajmo, pognojimo in, če je zemlja slaba, ji dodamo tudi dobre zemlje ter tako razkopano zemljo pustimo čez zimo. Konec aprila ali v začetku majnika to razkopano zemljo poravnamo in posejemo prav na gosto. Posevete nato zasegamo z grabljami popolnoma enakomerno ter potlačimo s tolkalcem ali pa z valjarjem.

Če je vse v redu, imamo v 10 do 15 dneh že kakor krtičko gosto, čudovito zeleno trato, vendar pa v njej opazimo polno plevela. Mnogo potrpežljivosti in tudi napora je treba, da to trato res natančno oplevemo. Ko je trava visoka 15 cm, jo s koso, ostro kakor britev, pokosimo, pograbimo in pometamo z brezovo metlo, nato pa spet potlačimo. Vedno gostejšo travico moramo kositi vsakih 14 dni in tudi potolči. Seveda trato vstopno plevelom, kjer pa slabo raste, jo poškrbimo z vodo, ki smo jo zmešali z gnojnico. Kadar je zemlja popolnoma suha od pomladanskih vetrov, pa trati zalijemo tako izdatno, da je travniček vse pod vodo. Če bi zalivali vsak dan, bi bila trava preveč nežna in premehka.

Na strnih brežinah s setvijo ne bomo imeli uspeha, ker nam nalivi odnese seme in zemljo. Narezati moramo lepo rušo druge in kakor opeka velike kvadrate lepo tesno drugače od drugega položiti na brežino. Rušo trdno potlačimo, da se prime, a vendar ruša rada še zdrči po strminah. Zatakati in podpreti jo torej moramo s paličicami.

Prihodnji teden odkrijte vrtnice, da preveč ne odžene. Pazljivo jih vzdignite z rokami ali vilami, medtem pa narahlo otrežite zemljo, da se ne polomijo krone ali celo debla. Če ne delate sami, bodite vsaj zraven! Dosti močne in visoke, zeleno obarvane palice postavite v popolnoma ravno vrsto. Drevesca naj se ravna po količih, ne pa narobe, saj se vendar vrtnice dajo upogniti, kamor želimo. H kolikškom privežemo vrtnice tako, da se debla ne drgnejo ob kole, torej na osmice. Tam, kjer je vrtnica cepljena, in pod to nabreklijo je razpokano lubje, za njim pa polno škodljivce zalege. Odrgnimo ga in hitro sežgemo. Odrgnjeni prostor pa namažimo s 5% mešanico arborina, krono pa poškrbimo le z 2% arborinom, dokler popki še niso odgnali.

Za obrezovanje naj velja edino pravilo, da močno rastoče vrtnice obrezujemo na dolgo, počasi rastoče pa na kratko. Predvsem odrežemo vse suhe veje in tudi vse, kar je pregostega, zlasti se pa veje nikjer ne smejo križati in drgniti. To velja seveda tudi za dreve in grmičje. Če režemo malo, imamo mnogobojno cvetja in zato vrtnica naglo khitra. Slabotnim stranskim vejicam pustimo le dva očesa. Če je vrtnica močno rastoča vrsta, veje porežimo največ do polovice, da imajo po troje močnih oces, slabo

rastoče pa čisto na kratko. Pri mladih nizkih vrtnicah pa režimo popolnoma na kratko, da dobimo močne, goste in bujne cvetoče grme.

Lepotično grmičje smo po starem obrezovali v pravilnih oblikah, sedaj imamo pa raje popolnoma naravno razvite grmičje. Pri staroverkem rezanju smo namreč porazili tudi vse popke, da sploh nismo imeli cvetja, temveč dolge prazne rogovile. Pogledmo na primer forzije, ki bodo v kratkem vse rumene. Če bi jih rezali sedaj, vidimo, da bi porazili vse cvetje. Enako je pri jasminu in dajcijah. Odrastimo tedaj samo suhe veje, ko pa odcveto, porežimo stare veje 20 cm nad zemljo, da grmičje spet požene in se pomladi. Letni španski bezeg ali budlejo, ki pozno cvete, na reže mo že sedaj pri tleh. Tudi raznih okrasnih jabolk, sliv itd., torej prekrasno cvetočih drevesc ne režemo, zato na pa vedno velja za vse grmičje in dreve pravilo, da odstranimo suhe, pregoste in preslabe ter one veje, ki se križajo. Enako je s sadnim drevjem. Zeleniko in pušpan pristrizemo sedaj na zaželeno obliko in prav tako tudi žive meje. Te navadno premočno režemo in jih puščamo navzgor, da je meja podolga. Za silo jo popravimo, če jo pri vrhu pristrizemo prav globoko in tudi ob straneh dovolj močno.

Če kupujemo drevesca na Krekovem trgu pri drevesničarjih iz škofjeloške okolice, ki imajo prav lepo blago, moramo paziti, da so korenine pokrite pred vetrom s solncem. Pri drevesničarju, ki na trg ne pripelje dobro pokritih drevesc, ne kupujte! Zahtevajte pri nakupu od vsakega drevesničarja garancijsko pismo, ki ga vam član SVD izda. Garancijska pisma. Predno drevesca sadite, jih postavite v vodo, ki ste jo pomešali s kравjekom in ilovico, nato jim pa porežite korenine in skrajšajte veje ter pravilno vsadite. Glavno je, da sadite samo do zvrata, to je do tja, kjer je mogoče nad korenino drevesce cepilno, kar se prav jasno vidi po nabrekli. Če je drevesce vsajeno bolj globoko, se prav gotovo posuši. Izkopljate pa tudi čim večjo jamo, ki naj bo najmanj 60 cm globoka in čim širša, a vsaj toliko na vsako stran, nato jo pa napolnite z dobro zemljo, nikdar pa ji ne primešajte svežega gnoja. Pri sajenju drevesc nekolikokrat privzdignite, da se veje de zemlja med korenine, nato pa zemljo okrog drevesca pobodite. Ne privežite drevesca takoj ob kol, ki ste ga trdno zasadi v zemljo, še predno ste vsadili drevesce, temveč šele pozneje, ko se je zemlja z drevescem usedla.

Da ne kupite »mačka v zaključ«, osledite vse leto vzorno kultivirane vrtnice in spoznavajte razne trajnice, okrasno drevje in grmičje, a tudi vrtnice, točno beležite njih imena in kupujte samo pri zanesljivih vrtnarjih. Tudi zelenjavo spoznavajte tako. Poleti vam bo glede tega šla na roko podružnica SVD, ko vas bo peljala na naše najlepše vrtove.

Sobne rastline sedaj presajamo. Lončki morajo biti majhni in le za 2 cm za vsaki strani večji od starega lončka. Vedno mora biti črepinja na dnu, da se voda naglo odteče, ker bi se drugače skislala, kakor se skisla tudi v prevelikem loncu ali pa tedaj, z nalijemo vodo kar v podstavek. Največ škodujejo ljubitelji rastlin svojim prijateljem z nepravilnim zalivanjem. Vedno moramo zalivati tako močno, da je res vsa zemlja prepeljena in da teče od lončka. Ne zalivajmo nikdar, če zemlja ni suha, kar spoznamo po votlem zvoku, če potrkamo na lonček, polno pa doni, če ni treba zaliti. Zalivajmo zjutraj, ko so rastline ohlajene, da se ne prehlade, ali pa zvečer z malo mlačno vodo.

Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo

Naloge arheoloških zemljevidov — Naša gospodarska zgodovina srednjega veka in drugo

Ljubljana, 18. marca.

Meseca februarja t. l. je izšla zgodovinska sekcija Muzejskega društva za Slovenijo s podporo ljubljanskega mestnega magistrata Vrhovniško biografijo Ivana Vrhovca, historiografijo Ljubljane in Novega mesta, po par tednih pa leži pred nami nov splošni »Glasnik« kot redno izdanje in kot književni dar društvenim članom za leto 1932.

Na 100 straneh velikega formata prinaša »Glasnik« vrsto razprav iz najrazličnejših področij kulturnega življenja naših pokrajin. Univ. prof. Saria nas seznana z nalogami, ki naj jih izpolnjujejo arheološki zemljevidi, govori o prvotni zasnovi in poznejših modifikacijah, ki so se prilagodile potrebam in danim predpogojem v posameznih državah. Izvemo tudi kako daleč smo v tem oziru v Jugoslaviji, na kak način smo pri nas šli na delo, kdo ga je prevzel in kako se bo načrt postopoma izvrševal. Leti avtor poroča o zanimivi najdbi rimskih bronastih novcev, ki so nanje naleteli pri polaganju kanala v Igriški ulici leta 1931 in ki jih je Narodni muzej odkupil od nekakega delavca. En komad je izšel iz kovnice deželne vlade provincije Azije, ostali štirje so pa verjetno izdelki antične ponarejevalske delavnice iz časa cesarja Kaligule, kar je tembolj zanimivo, ker je takih kovov v naših domačih numizmatičnih zbirkah prav malo zastopanih.

Iz naše gospodarske zgodovine srednjega veka obdeluje prof. dr. Zotnar zanimivo, doslej v celoti pri nas še nikoli obravnavano poglavje o bankah in bankirjih v mestih srednjeveške Slovenije. Tu čujemo o židovskih naselbinah ter o florentinskih, toskanskih in drugih gornjeitalijanskih trgovcih in bankirjih, ki so prišli v naše kraje in tu odločilno posegli v potek vsega javnega gospodarstva s tem, da so se bavili z menjavanjem denarja in s trgovino z dragocenimi kovinami, da so vršili depozite in konto-korentne posle, kovali denar, dajali posojila in opravljali lombardne posle. Razprava je opremljena s točno navedbo zadnje literature, da more vsak posamezne faze tudi v podrobosti dalje zasledovati.

Marijavi raziskovalec naše prošlosti, zlasti ljubljanske, župnik Ivan Vrhovnik razpravlja o nekdanjem evangelijskem pokopališču na Ajdovščini v Ljubljani, ki ga na

osnovi vsestranske izrabe virov točno lokalizira. V naslednjem pa govori v istem članku »Paberkov iz protireformacijske dobe« o usodi prikritih protestantov, ki so se ognili izgonu, a so budno pazili na vsak njihov korak in so po ovaduhih zvedeli, če so žitli protestantske knjige. Prav zanimive so navedbe, kako so bili tudi katoliški duhovniki — pri pomanjkanju vsakega drugega nadomestila — nizevani, da so v svoji dušnopastirski službi se posluževali Dalmatinove biblije, za kar so seveda morali poprej dobiti škofijsko dovoljenje.

Rud. Andrejka razpravlja na osnovi urbarja loškega gospostva iz začetka 18. stol. o zemljiških razmerah v Selški dolini. Primerjajo stanje z urbarji iz obeh prejšnjih stoletij pride do zaključka, da bistvenih sprememb v stanju kmetij ni bilo, pač pa da so se v slabih 100 letih izvršili večji premiki v stanju zemljiških lastnikov (61—81%). Ne sicer toliko po prodaji ali dražbi starih družin, marveč predvsem po priženitvi od drugod.

V socialnih in gospodarskih problemih Ilirskih provinc je dr. Fr. Zwitter skušal kritično pretrčiti dosedanje študije o Napoleonovih Ilirskih deželah. Razprava ne gre toliko za tem, da odkrije nova dejstva, marveč hoče kazati pod kakimi vidiki moramo motriti posamezne odredbe in kje imajo svoj izvor, okoliščini torej, ki je nanje v svojih študijah opozoril tudi že prof. Polec. Poskus statistike naših znanstvenih, strokovnih, šolskih in društvenih knjižnic od drice M. Pivec — Stelč pokazuje, da imajo te javne knjižnice skupaj ok. 1 milijon zvezkov. Ta z vsjo skrbjo sestavljen pregled bo tudi znanstvenemu delavcu pri iskanju tiskanih virov prav dobrodošel pripomoček.

Dr. W. Schmid priobčuje toplo občuten nekrolog o društvenem častnem članu Arn. Luschnu. V. Steška pa Vodnikovo pismo iz leta 1797 Modesta Šrajna. Med zelvostvom najdemo o novejših publikacijah iz področja arheološke in muzealne znanosti ter o delih, ki zadevajo še posebno našo narodno preteklost.

Tehtna »Glasbenikova« vsebina bo gotovo tej naši domoznastveni revizi pridobila novih članov, saj znaša letnina komaj borih 30 Din.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ne zamudite prilike! Od 18. marca do 5. aprila t. l. odprodajamo okoli 2000 parov čevljev po temeljito znižanih cenah!

Reklamna odprodaja! Moški od Din 85.— naprej
Damski od Din 84.— naprej
Otroški od Din 26.— naprej

»JARA« čevli
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 20

A. D. Ennery:

Dve siroti

Roman

Cas je pa hitel.
A gospe Poidevinove ni bilo od nikoder!
Jakob je bil gotovo že nestrpen... Če se preveč zakasni, izpolni svojo grozno!

Pri tej misli se je izvil Marjani iz prs bolesten krik.
Ne da bi vedela, kaj počenja, se je naglo približala vratom v salonček gospe Poidevinove...

Njena drhteča roka je pritisnila na kljuko. Vrata so se na stežaj odprla. Tiho se je spazila v salon; človek bi mislil, da je poklicna vlomilka. Drhtela je od strahu... Kri ji je zastajala v žilah... Obstala je in prisluhnila.

Ce bi jo tu kdo presenetil!

Mislila, da bi bila osumljena vlom, se je tako ustrašila, da je stopila korak nazaj... Hotela je zbežati, toda v salončku jo je zadržalo nekaj silnejšega od njene volje.

Zakaj? Tega si ni znala pojasniti. In vendar se je plazila ob pohištvi,

25

otipala je vse, kar ji je prišlo pod roke.

Kar so se začeli udarci stenske ure. Marjana se je zdržnila. Naenkrat se je ustrašila, kakor se ustraši zločinca vsakega šuma.

Torej je bila tudi ona zločinka?

Ta misel, ki bi jo bila še malo poprej odločno zavrgla, ta misel ji je zdaj neopazno obtičala v glavi.

Ni se več bala.

Zroč nepremično na uro, je onemela od groze pri misli, da jo čaka Jakob že dobro uro.

Zdaj, to je dobro čutila, bo kradla, če le nanese priložnost.

In v svojem obupu sploh ni več pazila na to, da bi se njeni koraki ne slišali. Hodila je po salonu liki trigrica, zalezujoča svojo žrtev.

Plen ji je moral priti v roke... brezpogojno.

Tisti hip so se oglasili v nji nizkotni nagoni z vso silo... Z neverjetno brzino je padala v brezno, ki naj bi pogoltnilo vse, kar je še bilo v nji poštenega.

Na njenem sicer tako mirnem obrazu se je pojavil izraz brezčutne krutosti.

Naglo je skočila k skrinjici iz rdeč-

kastega lesa. V nji je moral biti denar ali pa nakit.

Zdaj ni več omahovala. Iztegnila je roke, hoteč odpreti predalček... Tedaj je pa obstala. Na skrinjici, ki jo je hotela siloma odpreti, je stal nabiralnik, kamor so spravljale delavke skromne prispevke za Madeleino siroto...

Obstala je, nesrečnica, drhteč po vsem telesu, obraz posinela, oči uprte na blaginico.

Stala je pred izvršitvijo zločina... kajti zdelo se ji je, da že sliši glas pokojne Madeleine, strašne klice iz mrtvaških ust:

»Zločinka!... Zločinka!... Zločinka!«

Kaj se je godilo v njenem srcu v teh strašnih trenutkih? Kako je bilo mogoče, da je izgubilo to pošteno dekle kar naenkrat vsa plemenita čustva, da je padlo na najnižjo stopnjo zavženosti?

Kar se ji je zazdelo, da sliši z ulice glas...

Da, bil je Jakobov glas, govoreč:

»Odhajam, Marjana, za vedno!«

Zdaj je bilo vse končano. Nobena sila ni mogla več zadržati nesrečnice na robu prepada, kamor jo je potiskala usoda.

Naglo je iztegnila roko po nabiralnik. In ker je bil prevelik, da bi ga mogla skriti, ga je razbila. Ves denar se je raztresel po tleh. Bilo je nekaj srebrnikov in petic... Petic, ki so jih bile prištedile usmiljene delavke, da bi ne ostalo dete nesrečne Madeleine brez vzgoje.

Marjana je obstala, srce se ji je trgalo, vest jo je pekla, da je ukradla denar, namenjen otročičku pokojne družice.

Toda tisti hip se je znova začel Jakobov glas. Jakob je odhajal in prepeval popevko, govorečo o fantu, ki mu ni prav nič hudo, da je izgubil ljubico, ker ji lahko dobi na vsak prst deset.

Marjano je spreletel mrz. Ne da bi se zavedala, kaj dela, je z obema rokama pograbila denar in zbežala.

Na pragu je srečala služkinjo... Močje je hotela bežati dalje, toda služkinja je opazila njeno razburjenost in prišla jo je za ramo, da bi jo zadržala.

Marjana jo je pa pahnila od sebe. Že je bila pri vratih in planila je iz delavnice. Na stopnicah je pa srečala gospe Poidevinovo. Marjana se ni ustavila. Bežala je na vso moč, da bi dohitela Jakoba. Napravil je bil iz nje tatilo.

Od tega trenutka je bila še bolj njegova. Zdaj ni bil več njen ljubček, bil je njen gospodar. Ona ni bila več ljubica, bila je sužnja.

Baš je bila stopila iz hiše na ulico. Kar je vsa prestrašena nepremično obstala. Nad njeno glavo se je nenadoma odprlo okno in služkinja gospe Poidevinove je zakričala:

»Držite tatilo!... Držite tatilo!«

Marjana je napravila obupen poskus in začela je na vso moč bežati... Bil je že skrajni čas. Na vogalu ulice se je prikazala vojaška patrulja.

Ljudje so od vseh strani kričali: — Primitite jo... Tatica.

Marjana je bežala neverjetno hitro... Na ovinku ulice je neopazno smuknila v temno vežo.

In tam, stisnjena v kot, je slišala korake vojakov, hitečih mimo hiše.

K sreči niso opazili, da je zbežala v vežo... Mislila je, da je rešena... Izgubili so bili sled za njo.

In Marjana je vsa drhteča od groze previdno stopila iz veže in čim se je prepričala, da je nihče ne zasleduje, je začela znova bežati.

Vsa zasopla je prihitela domov, kjer je našla Jakoba. Dala mu je denar.

Sprejel ga je z zaničljivim nasmehom.

AUTOPODJETJE PEČNIKAR

sporoča, da pomnoži z dnem 18. t. m. vozniki red na progi LJUBLJANA-IG-ISKRA VAS-TOMISLJ. — Odhod iz Ljubljane ob 7.10, 12, 15, 18.45 in 20.45. — Prihod v Ljubljano ob: 7.05, 8.20, 13.35, 18.10, 19.35. — Avto, ki prihaja v Ljubljano ob 19.35 in odhaja ob 20.45, vozi samo ob nedeljah in praznikih.

Originalna **Waffenrad**
dvokolesa **STEYR**

in specijalna dvokolesa **KOSMOS**

Zaloga in zastopstvo:

TRIBUNA F. BATJEL,

LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠTEV. 4

Specijelni entel oblek

šuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinije delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Stružek

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjali; antlanje, izdelovanje gumbic. Vse delo najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

Naš sin, brat, svak in stric, gospod

Bogomil Vdovič

publicist

je umrl danes ob 1/2 2. uri zjutraj.
Pogreb bo v nedeljo dne 19. t. m. ob 1/2 3. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice.

V Ljubljani, dne 17. marca 1933.

NEŽA VDOVIČ, mati
STANISLAV VDOVIČ, z družino, brat
DARINKA VDOVIČ, sestra

Občina Ljubljana Mesni pogrebni zavod

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob nenadomestljivi izgubi naše ljube matere, tašče, stare matere, prastare matere itd., gospe

Jakobine Lukež

vdove mornarskega in okrožnega zdravnika se vsem, ki so z nami sočustvovali in nas tolažili ob bridki izgubi, kakor tudi darovalcem krasnega cvetja ter vsem, ki so spremili pokojnico na njeni zadnji poti, najlepše zahvaljujemo.

Iskrena hvale!

Ljubljana, 17. marca 1933.

ZALUJOČA RODBINA LUKEŽ.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih.
Za odgovor znakom! Na vprašanje brez znakov se ne odgovarjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

ZIVALI
NEMŠKE OVČARJE
proda Tušek, Podestrtek. 1530

KUPIM
VALILNI STROJ
v dobrem stanju in poceni kupi Viktor Volk, Metlika. 1531

SEDLO
(Bocksattel) dobro ohranjeno, kupim. — Ing. Zagar, Crikvenica. 1509

EKS-CENTER-PRESU
upotrebni, za električni pogon, tražimo za kupiti. Smeri drug, Bačka Topola. 1466

PRODAM
GOLOBE
(Flemlentiner) prodam. — Velika čolnarska ul. 4.

PUCH MOTORJE
250, ugodno prodam. — Gregorin, St. Vid pri Ljubljani. 1528

GOSTILNICARJI
sortirana ljutomerska vina po nizki ceni. Pojasnila: Scheff, vinogradnik, pošta Ormož. 1510

SADNA DREVESJA!
Zaradi izpraznitve drevesnic na Poljanski cesti je na prodaj več tisoč visokodebelnih in pritrjenih jablan in hrusk, marelic in brešev po znižanih cenah. Zahtevajte cenik ali zgledite se osebno pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Novi trg 3. 17/7

GABROVE SADIKE
vsako množino za živo ograjo ugodno prodam. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 1407

SENO
prešano in neprešano, prvovrstno ima po zelo nizkih cenah neprodaj upravnitvo grada »Podgrač«, pošta Vransko, železniška postaja Sv. Peter v Sav. dolini. 1465

50 HEKTOLITROV VINA
dobrega belega, ter sortiranega rdečega prodam. 10 minut od kolodvora. — Več pove: Ivan Vogrinec, Cernc št. 10, Brežice.

DOMACEGA ZGANJA
pristnega, večjo količino — prodam po najnižji dnevni ceni. Vprašanja na: Lombar, Trstenik 6, pošta Golnik pri Kranju. 1481

KROMPIRJA
2 vagona ima naprodaj Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva Orla vas pri Brankovčah. — Zahtevajte ponudbo. 1480

STANOVANJA
OPREMLJENO SOBO
z 2 posteljama, posebnim vodom, elektriko in parketom — oddam takoj v Rožni dolini, Cesta X, št. 25 (pod Rožnikom). 866

GLASBA
KLAVIRJI, PIANINI
prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MUSIKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. 9/L

IZPOSODJAMO
plošče, gramofone, radio-aparate. — »SLAGER«, Aleksandrova c. 4 (prehod »Viktoria« palače)

SLUŽBE
KUCHARICE
ter vsakovrstno žensko osebje dobi zaposlenje v Beogradu. Informacije: biro »Central«, Beograd, Vasina 6. Telefon 26-228. 1532

KROJ. POMOČNIKA
sprejme Vipavc, Zagorje ob Sav. 1527

FRIZERKA
dobi službo takoj. — Šimunac, Kranj. 1511

ZASTOPSTVA
za Srbijo sprejme v Beogradu dobro vpeljano agentura. Po nudi na naslov: Ivan Kralj, Beograd, Karadjordjeva ulica 69. 1496

ZASTOPNIKA
za Ljubljano in okolico iščem za dober predmet. — Ponudbe: Amoday, Zagreb, Illica št. 60.

NEPREMIČNINE
PRODAM VRT
obsežen (1000 m²), vzorno kultiviran, primeren za kakršnokoli stavbo, v mestu, v najprejnejši in gosti naseljeni okolici in modernih cest, le 100 m od tramvajске postaje oddaljen. Dve tretjini kupnine tudi v knjižicah ljubljanskih zavodov. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Vrtnice 15364.

RESTAVRACIJO
v Mariboru proda Videl, Gosposka 5. 1529

HISO V LIPIKU
z velikim vrtom, s 3 orali zemlje, v centru Rogoške Slatine, prodamo. — Credit-Evidence, Zagreb, Jelačićev trg broj 7.

PEKARNO
s 1. aprilom odda Anton Bohorč, Gorice-Golnik. Potrebno 4-5000 Din. 1499

RAZNO
VINO ČEZ ULICO:
Štajersko belo 1 Din 6.—
Metliško belo 1 » 7.—
Cvček 1 » 8.—
Rizling 1 » 9.—
Muškata silvanec 1 » 10.—
Jabolčnik 1 » 4.—

Zganje:
Tropinovec pristni 1 Din 20.—
Slivovka pristna 48 % 1 » 24.—
Rum fini čajni 1 » 24.—
kakovostni prvovrstni likerji, konjak, desertna vina po konkurenčnih cenah — nudi ter se priporoča

S. J. JERAJ,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 33.

TUDI NARAVA
MENJA OBLAČILO
Ljudje sledimo njenemu primeru. Samo s to razliko, da mi izbiramo. Velika izbira staroznane trdnice

R. MIKLAUC,
LJUBLJANA, poleg Škofije.

vas bo presenetila. Veselilo nas bo, ako nas počastite z obiskom

Restavracija pri »Katrici«

Rožna dolina, Cesta VIII, pod Rožnikom

otvori v nedeljo, dne 19. t. m. znano najboljšo balnišče. — Točilo se pristna vina: cvček (Gadova peč) liter Din 10.—, ljutomerski mozler Din 12.—, metlišan Din 10.—, haložan Din 10.—, sremska črna Din 8.—. Mrzla in gorika jedila vedno na razpolago. — Priznana domača šunka in suhe surove klobase. — Za obilen obisk se priporočata

KATRICA IN TONE PRIMOŽIČ.

JOZEFOVO ZABAVO
priredi jutri gostilna »Frankopanski dvor«. — Priznana vina in jedila. — Na razpolago balnicanje in keglanje. — Vabi in se priporoča **UKMAR.**

OBLEKE — SUKNJE
najboljši nakup.
A. PRESKER, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 14. 11/T

CLANOM VZAJEMNE POMOČI!
Samo do konca meseca še lahko pristopite k sigurnemu zavodu in nadaljujete svoje zavarovanje. S polico se čimprej oglašite pri: Leo Sitar, glavni poverjenik, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8/I (poleg Slamiča). 1518

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih tritikljev, motorjev in šivalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Afrik modroce iz dobrega blaga

spalne fotelje in otomane izdeluje po konkurenčnih cenah in po naročilu

SITAR KAROL
Ljubljana,
Wolfsova ulica št. 12
(dvorišče), telefon 28-10

Za Joškote in Jožice

Spomladanska torta. Speni 4-5 rumenjakov, da dobro narastejo; dodaj 18 dkg sladkorja, nekoliko naribane pomarančne lupine ter sok ene cele pomaranče. To mešaj 15 minut ter dodaj 6 dkg zmletih mandljev, 16 dkg moke, pomešane s pol zavitka »ADRIA« praška, ter končno sneg 4-5 beljakov. Testo pretresi v tortni model in peci v neprevročni pečici približno 1/2 ure. Ohlajeno prereži v dva kolobarja ter enega premaži z marmelado. Torta, obilna z rumovim sladkornim ledom, izvrstno tekne.

Iz laboratorijske kuhinje tovarne za pecivne praške »ADRIA«

Ce hočete biti zadovoljni s svežim prima volovskim, teletjim, svinjskim mesom in prekajenim, kakor tudi z vso delikateso, ne pozabite na mesarja

Rudolf Ocvirk

V KOLODVORSKI ULICI 35
in podružnico
V MEDVEDOVI ULICI 22
v šiški, kjer boste vedno dobro postreženi po najnižjih cenah